

VÄIKE
RAAMAT
JUMALA
HALASTUSEST

Seitse ihulikku halastustegu:

Näljaseid toita

Janustele juua anda

Paljaid riide panna

Võõrastele öömaja anda

Vange lohutada

Haigeid külastada

Surnuid matta

Seitse vaimset halastustegu:

Harimatut õpetada

Kahtlejale head nõu anda

Rusutut lohutada

Patust manitseda

Palvetada elavate ja surnute eest

Solvajale andeks anda

Tüütut taluda

VÄIKE RAAMAT
JUMALA HALASTUSEST

Eesti Apostelliku Administratuuri loal

Tallinn 2016

Esikaanel:

Imepärane Halastava Jeesuse pilt Jumala Halastuse pühamus

Krakow-Łagewnikis

© Halastuse Jumalaema Ódede kongregatsioon

Foto: Piotr Tumidajski

Sisukord

Eessõna	5
Halastuse Juubeliaasta (8.12.2015-20.11.2016) – kutse olla Jumala halastuse tunnistajad	8
Kogu maailm vajab Jumala halastust	13
Püha Faustina Kowalska (1905-1938) – Jumala Halastuse Apostel ja Sekretär	19
Jumala Halastuse sõnum kokkuvõtvalt	24
Jumala Halastuse vagadus	30
Jumala Halastuse sõnumi ja vagaduse tunnustamine Kiriku poolt	35
Jumala halastus Pühakirjas	42
Jumala halastus püha Faustina „Päevikus”	51
Halastava Jeesuse pilt	55
Jumala Halastuse palvepärg	61
Jumala Halastuse püha	70
Halastuse tund	85
Jumala Halastuse austamise levitamine	88
Jumala halastus Armulaua- ja pihisakramendis	92
Valitud palveid püha Faustina „Päevikust”	97
Saagem Jumala Halastuse apostliteks!	102

EESSÕNA

Käesolev „Väike raamat Jumala halastusest“ on Tallinna Peeter-Pauli koguduse noorte töö, mida nad tegid, valmis- tudes osa võtma Ülemaailmsest Noortepäevast Krakovis. 2016. aasta on kogu Katoliku Kirikus eriline, kuna paavst Franciscus tahtis, et alates 8. detsembrist 2015 avastaksi- me uuesti Halastuse kui usu aluse, vundamendi ja allika. Jumal on Halastus ja just seetõttu on igaüks meist, Tema lastest, kutsutud olema halastajad (vrd Lk 6:36), sest me tahame Temaga sarnaneda, ja Tema Poeg Jeesus Kristus on seda meile õpetanud ja meie käest palunud.

Kerge on halastusest rääkida, raskem on selle järgi elada. Sageli on nii, et kui Jumal ootab midagi oma lastelt, saa- dab Ta meile inimesi, kes toovad meieni Jumala Tahte ja Tõe ning selgitavad meile oma elu eeskujuga, kuidas seda täita. Me oleme ju väga väikesed lapsed, ja nagu kõik väi- kesed lapsed, me vajame midagi enam kui sõnumit või seletust. Vajame eeskujut, vajame vanemat venda või õde,

kes näitaks meile teed. Siis on palju kergem seda järgida ja sõnumit omaks võtta. See on pühakute roll ja tähtsus. Püha Faustina Kowalska on olnud üks nendest, kellele Jumal ilmutas oma Halastust kogu selle sügavuses – vähemalt nii palju kui seda on maa peal võimalik kogeda – ja kes seda järgis kogu oma lühikese elu jooksul. Seetõttu moodustavad suure osa käesolevast raamatust tema kaudu üle antud sõnumid ja palvekombed. Teised artiklid aitavad meid süveneda Jumala Halastuse erinevatesse aspektidesse kristlase elus kaasaegses maailmas.

Minu soov on, et need seletused ja mõtisklused aitaksid Eestimaal nii paljusid inimesi kui võimalik avastada ja kogeda Jumala tõelist palet – Tema Halastust. Ma usaldan meie rahva ja Kiriku Jumala Halastuse kätte, Maarja, Halastuse Ema, eestkoste läbi.

+ Piiskop Philippe Jourdan
Tallinnas, 15. augustil 2016,
Pühima Neitsi Maarja Taevassevõtmise suurpühäl

Oo mu Jumal,

Kui heidan pilgu tulevikku, siis tuleb minu peale äng.
Kuid milleks ennast tulevikku uputada?
Mul kallid ainult nüüdne silmapilk,
ning tulevik ei saagi minu hinge siseneda.

Hetk, mis on möödas, pole samuti mu vallata.
Sest mida selles parandada, muuta, lisada?
Ei ole seda suutnud ükski tark või prohvet.
Ja nii siis kõik, mis minevik on endas septsenud,
mul jääbki üle Jumalale ära anda.

Oo nüüdne silmapilk, just sina kuulud täies mulle.
Sind tahan nii, kuis suudan ära kasutada.
Ja kuigi olen nõrk ja pisikene,
annad Sina mulle oma kõigeväelisusest ikka
küllaldaselt oma armu.

Ning nõnda, usaldades kindlalt Sinu halastust,
Ma lähen elust läbi nagu väike laps.
Toon Sulle igal päeval ohvriks oma südame,
mis loomab armastusest Sinu vastu Sinu kõrges aus.

Püha Faustina Kowalska “Päevik”, 2

HALASTUSE JUUBELIAASTA

(8.12.2015 - 20.11.2016)

– kutse olla Jumala halastuse tunnistajad

8. detsembril 2015 algas Katoliku Kirikus ametlikult era-korraline Halastuse Juubeliaasta. Selleks puhuks on paavst Franciscus kirjutanud bulla nimega „*Misericordiae Vultus*“ („Halastuse pale“). Käsitledes halastuse kõige olulisemaid tunnuseid, kirjutab Püha Isa muuhulgas: „Jeesus Kristus on Isa halastuse pale. Nende sõnadega saab hästi kokku võtta ristiusu müsteeriumi. Naatsareti Jeesuses on halastus saanud elavaks ja nähtavaks ning Temas jõuab halastus oma haripunkti. (...) Kes on näinud Jeesust, see on näinud Isa (vt Jh 14:9). Oma sõnadega, oma tegudega, kogu oma olemisega ilmutab Naatsareti Jeesus meile Jumala halastust“ (MV, 1).

Paavst Franciscus rõhutab, et Jumala halastus ei ole abstraktne mõiste, vaid otsene tegelikkus, milles Jumal ilmutab, et Tema armastus on selline, mida võime näha vanema-

te ja lapse vahel. Me oleme Jumala lapsed ja nii nagu Tema on halastav, oleme ka meie kutsutud olema halastavad teiste vastu. Edasi toonitab Püha Isa, et halastus on Kiriku tõeline alus; Kiriku tõsiseltvõetavus oleneb sellest, kui veenvalt on tema konkreetsetes tegudes nähtav Jumala halastus. Nii nendib paavst, et „kus iganes on kohal Kirik, peab olema ilmne Isa halastus. Kus ristiinimesed ka ei viibiks – kogudustes, kogukondades, ühingutes, liikumistes –, kõik peavad sealt leidma halastuse turvapaiga“ (MV, 12).

Paistab, et praegune aeg sunnib meid rohkem kui kunagi varem viima Jumala halastuse sõnumit kogu maailmale. Andes tunnistust Jumala halastusest oma tegude, sõnade ja palvetega, saavad meist Jumala imelised tööriistad. Ja Ta tõesti vajab meie abi, et viia sõnum oma piiritust halastusest igasse maailma paika. See võib kõlada natuke kummaliselt, kuid on täiesti tõsi. Pärast Teist maailmasõda aitasid Ameerika sõdurid korrastada kahjustatud hooneid ühes Saksamaa külas. Nad läksid ka sealsesse kirikusse. Seda korda seades panid nad tükkidest kokku purunenud Kristuse kuju ning asetasi selle altarile. Kuju nägi välja nagu uus, kui välja arvata, et sel puudusid käed. Sõdurid ei suutnud neid varemete vahelt leida. Siis pani keegi Kristuse jalge ette tahvli kirjaga: „Mul on ainult sinu käed.“

Tõesti, Jumal ihkab puudutada kõigi inimeste südameid oma piiritu halastusega ning Ta tahaks kasutada meie käsi, jalgu, suid ja mõtteid. Seetõttu pole sugugi vähetähtis, kas me anname need heldelt Jumalale või mitte. Sest Ta saab oma armastavad plaanid maailma jaoks täide viia ainult siis, kui Tal on apostlid, kes armastavad Teda kogu südame ja jõuga, kes Teda ääretult usaldavad ning kes on ise elus tunda saanud Tema halastust ja andestust. Võib juhtuda, et oleme väga pühendunud oma usu palvetele, reeglitele ja rituaalidele, kuid samas puudub meil sügavam suhe elava Jumalaga. See tähendab, et pöörame tähelepanu üksnes sellele, kuidas hoida oma usuelu kooskõlas käskude ja ettekirjutustega, mõistmata, et tegelikult peaksid need meid Jumala juurde viima. Ta andis meile käsud, Piibli ja sakramendid, et me võiksime nende kaudu vaid Teda avastada ja Temaga kohtuda, sest Tema on see, kes peab olema kõigi meie hingeliste püüdluste, pingutuste ja ohverduste eesmärk ja põhjus.

Kas meie usk viib meid tõesti lähemale Kiriku sakramentaalsele elule ning laseb meie Issandal Jeesusel muuta meie südamed Tema enda halastava südame sarnaseks? Kas me kasvame oma igapäevaelus üha rohkem ja rohkem Jumala halastuse inimesteks? Need on eluliselt tähtsad küsimused, sest olla halastav ei ole meie kristliku elu võimalus, vaid

selle olemuslik nõue. Oma ligimesele halastada võib vahel tunduda äärmiselt raske, eriti kui see ligimene on meile sügavalt haiget teinud. Kes, võime küsida, on see ligimene, kellele peame andestama? See on näiteks isa, kelle alkoholisõltuvus on lõhkunud perekonna, vend või õde, kellega me pole rumala tüli tõttu aastaid rääkinud, abikaasa, kelle truudusetus on meid sügavalt haavanud. Ligimene ei pea tingimata elama kõrvalmajas või samal tänaval – üsna sageli elab ligimene, kellele halastama peame, meiega ühe katuse all. Kummalisel kombel on tihti palju kergem andestada võhivõõrale kui „enda lihale ja verele“. Kuid andestamine on tegelikult ainus asi, mis suudab parandada meie haavatud ja murtud südameid. Ning kui me andestame, saame erilisel viisil halastavaks sarnaselt Jumalale, kes on lõputult halastav. Muidugi ei tähenda Jumala halastus ainult andestamist – see on iga Tema tegu, mis tahab inimesed välja tuua nende kehalisest ja vaimsest viletsusest, eriti patu viletsusest. Seega, kus iganes anname oma südame abivajajaile, kes on arvatud viimasteks ja kaotanud väärikuse, saame tõesti halastavateks, nagu meie taevane Isa on halastav.

Ligimesele halastamine võib vahel näida üle jõu käiva ülesandena. Ent kui me tõesti elame Jumala halastuses, on Tema ise see, kes töötab meis ja meie kaudu. Peale selle

annab Jumal meile nii palju pühasid eestkostjaid, kes on meile suurepäraseks eeskujud ja vaimulikud abistajad. Neile viitab paavst Franciscus „*Misericordiae Vultus'e*“ lõpus: „Mu mõtted lähevad nüüd Halastuse Ema juurde. Valvaku sellel Pühal Aastal meie üle tema sulnis pale, nii et me kõik võiksime uuesti üles leida rõõmu hellast Jumalast. Keegi ei ole lihakssaamise sügavat müsteeriumi tunnetanud nii lõpuni kui Maarja. Kogu tema elule andis kuju lihaks saanud halastuse kohalolu. Ristilöödu ja Ülestõusnu Ema on sisenenud jumaliku halastuse pühamusse, sest ta sai sisimalt osa Tema armastuse müsteeriumist. (...) Meie palve läheb ka nende pühakute ja õndsate poole, kes tegid jumalikust halastusest oma elu missiooni. Eriliselt mõtlen ma suure halastuse apostli, püha Faustina Kowalska peale. Palvetagu tema, kes ta oli kutsutud minema jumaliku halastuse süvima põhjani, meie eest, et meile langeks osaks arm elada ja käia alati oma teed Jumala halastuse järgi ja kõhklematu usaldusega tema armastuse vastu“ (MV, 24).

KOGU MAAILM VAJAB JUMALA HALASTUST

Pühapäeval, 30. aprillil 2000 pühitses paavst Johannes Paulus II Püha Peetruse väljakul öde Faustina Kowalska kanoniseerimise Missa. Selle sündmuse puhul peetud jutluses rõhutas ta öde Faustina ainulaadset rolli Jumala halastuse müsteeriumi sügava ja valgustusliku kaemuse vahendamisel kogu maailmale. Seetõttu tsiteeris Johannes Paulus II korduvalt öde Faustina „Päevikut“, millest leiame Issanda Jeesuse sõnumi Jumala halastusest. Mõned selle sõnumi sõnad puudutavad Jumala sügavaimat müsteeriumi. Johannes Paulus II ütles oma jutluses: „Jumala halastus jõuab inimesteni ristilöödud Jeesuse Südamel kaudu: „Mu tütar, ütle, et mina olen Armastus ja Halastus,“ palub Jeesus öde Faustinat (Päevik, 1074). Kristus valab oma halastuse kogu inimkonna peale.“

Tutvustades öde Faustina elu ja tunnistust, toonitas Püha Isa, et kahtlemata oli ta Jumala imeline kingitus meie ajale. Õigupoolest oli see just Esimese ja Teise maailmasõja vahel, kui Issand Jeesus usaldas Jumala halastuse sõnumi

tema kaudu kogu maailmale. Iga kord, kui meenutame kohutavaid kannatusi, mida need kaks sõda miljonitele inimestele põhjustasid, mõistame hästi, kui hädavajalik oli Kristuse sõnum halastusest. Issand Jeesus ütles õde Faustinalle: „Inimkond ei leia rahu enne, kui pöördub usaldusega minu halastuse juurde“ (Päevik, 300). Nendest sõnadest inspireerituna ütles Johannes Paulus II oma jutluses õde Faustina kanoniseerimisel: „Mida toovad meile eelseisvad aastad? Milliseks kujuneb inimese tulevik maa peal? Meile pole seda teada antud. Kuid kindel on see, et uute arengute kõrval ei ole kahjuks puudust ka valusatest kogemustest. Ent Jumala halastuse valgus, mida Issand soovis õde Faustina karisma kaudu taas maailmale usaldada, valgustab kolmanda aastatuhande meeste ja naiste teed.“

Paistab, et Johannes Paulus II mõistis erilisel viisil Jumala halastuse hädavajalikkust tänapäeva maailmale. Oma entsüklikas „*Dives in Misericordia*“ („Rikas halastuselt“) täheldas ta: „Tänapäeva mentaliteet paistab, võib-olla rohkem kui endisaegsete inimeste oma, vastu seisvat halastuse Jumalale ning püüab tegelikult elust kõrvaldada ja inimsüdametest kaotada halastuse tõelise mõtte. Tundub, et sõna „halastus“ ja selle kontseptsioon tekitavad ebamugavust inimeses, kelles teaduse ja tehnoloogia tohutu ning ajaloos enneolematu arengu tõttu ei paista üldse olevat

kohta halastusele“ („*Dives in Misericordia*“, 2). Õigupoolest võib iga päev näha, et meid ümbritsevad erinevad hädahohud, mis on meie maailmas pidevalt kasvanud. Need ei ole üksnes terrorismi ja tuumarelvavarudega seotud ohud, mis võivad tähendada inimkonna osalist või täielikku enesehävitust. Materialistlik tarbimisühiskond, mis võtab omaks ja lausa surub peale asjade esmatähtsust võrreldes inimestega, on loonud ka paljusid teisi ohte. Seepärast peame silmitsi seisma niisuguste probleemidega nagu eutanaasia, abort, kehaväline viljastamine, katsed inimembrüotega, kontratseptsioon jne. Sellest tulenevalt juhtub meie praeguses ühiskonnas sageli, et inimesi peetakse väärtuslikuks ainult siis, kui nad on noored ja produktiivsed, ning seetõttu koheldakse neid pigem kasutoovate asjadena kui nendena, kellena peaks – inimestena.

Sel põhjusel on Jumala halastusel veelgi raskem jõuda inimeste südamesse, kuna nad on liigselt keskendunud pelgalt materiaalsele väärtustele. Ning see kurvastab väga Jumalat, kes, nagu kirjutas püha evangelist Johannes, „on nõnda maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu. Jumal ei ole ju läkitanud oma Poega maailma, et ta kohut mõistaks maailma üle, vaid et maailm tema läbi päästetaks“ (Jh 3:16-17). Sellesama tõe võime

leida ka püha Faustina „Päevikust“, sõnadest, mille Issand Jeesus talle ütles: „Ma soovin anda ennast hingedele ja täita nad oma armastusega, aga vähe on neid hingi, kes tahavad vastu võtta kõik armud, mis mu armastus on neile ette näinud“ (Päevik, 1017).

Paljud inimesed ei tea, kes Jumal tegelikult on, mida Ta meie heaks teinud on ja mida Ta veel teha tahab, et võiksime leida tõelise ja täieliku õnne. Jumal ise on ilmutanud, et Ta armastab meid piiritult, hoolimata sellest, kui suured on meie patud, pahed, ebaõnnestumised ja puudused. Ta armastab meid ja andestab meile, sest me oleme Tema loodud ja Tema lapsed. Ta armastab meid, kuid Ta põlgab iga pattu, kuna see võib lõhkuda meie suhte Temaga ja hävitada meis Tema-sarnasuse. Öeldakse, et Jumal armastab meid just seal, kus me oleme, kuid Ta armastab meid liiga palju, et meid sinna jättagi. Tõesti, Jumalal on meist igauhe jaoks imelised plaanid, mida me ei suuda isegi ette kujutada, kuid need plaanid vajavad meie vastust. Kuigi Ta löi meid ilma meie abita, ei päästa Ta meid ilma meie koostööta, nagu ütles püha Augustinus. Ning patu tagajärg on tõkestada Jumala plaane meie jaoks või need isegi ära rikkuda. Ometi just siis, kui paistab, et kõik on pöördumatult kadunud ja me oleme oma elu täielikult ära rikkunud, tahab Jumal, et tunneksime ära, et Tema halastus

on suurem kui meie patud. Veelgi enam, Ta julgustab meid pöörduma Tema poole sügava usaldusega, sest Ta tahaks meid tagasi tuua meie patu viletsusest, uude ellu, mis on täidetud Tema armastuse ja armudega. Risti vägi võib ületada kõik ja ükskõik millised takistused, kuid inimsüda on ainus Jumala loodu, mis võib sellele väele vastu panna. See on nii, sest Jumal oma armastuses meie vastu andis meile imelise kingi – vaba tahte – ja Ta tahaks nii väga seda austada. Seetõttu peaksid inimesed esmalt ära tundma, et nad vajavad Jumala halastust, ning seejärel avama Jumala armu abil oma südamed.

Tsiteerigem veelkord Johannes Paulus II, kes ütles öde Faustina kanoniseerimisel peetud jutluses: „Ei ole kerge armastada sügava armastusega, mis seisneb tõelises eneseandmises. Seda armastust saab õppida ainult Jumala armastuse müsteeriumi sisenedes. Teda vaadates, Tema isaliku südamega üks olles, oleme võimelised vaatama oma vendi ja õdesid uue pilguga, isetuse ja ühtekuuluvuse, suuremeelsuse ja andestuse hoiakuga. Kõik see on halastus! See on armastus, mis peab inspireerima tänapäeva inimkonda, kui see seisab silmitsi elu mõtte kriisiga, kõige erisugusemate väljakutsetega ja eriti kohustusega kaitsta iga inimese väärikust. Seega on Jumala halastuse sõnum kahtlemata *sõnum iga inimolendi väärtusest*. Iga inimene

on Jumala silmis väärtuslik; Kristus andis oma elu igäihe eest; igäihele annab Isa oma Vaimu ja pakub lähedust. See lohutav sõnum on suunatud eeskätt kõigile neile, kes vaevatuna eriliselt raskest katsumusest või purustatuna oma pattude raskuse all, on kaotanud kogu usu ellu ning tunnevad kiusatust langeda meeleheitesse. Neile pakutakse Kristuse leebet nägu; kiired Tema südamest puudutavad neid ja paistavad nende peale, soojendavad neid, näitavad neile teed ja täidavad neid lootusega. Kui paljusid hingi on lohutanud palve *Jeesus, ma usaldan Sind*, mille Ettehooldus õde Faustina kaudu teada andis! See lihtne Jeesusele andumise tegu hajutab paksemadki pilved ja laseb valguskiirel siseneda igasse ellu.“

PÜHA FAUSTINA KOWALSKA (1905-1938)

– Jumala Halastuse Apostel ja Sekretär

Püha Faustina sündis 25. augustil 1905 Poolas Głogowieci külas Marianna ja Stanisław Kowalski kümnest lapsest kolmandana. Ristimisel Świnice Warckie valla kirikus sai ta nime Helena. Kowalskid olid väga vaesed ja nägid oma väikese taluga palju vaeva nii Esimese maailmasõja hirmsatel aastatel kui ka hiljem. Lapsepõlvest saati paistis Helena silma ebatavalise armastuse, palvemeele, töökuse ja kuulekuse poolest ning tundlikkusega inimliku häda suhtes. Üheksa-aastaselt võttis ta esimest korda vastu püha Armulauda ning see kogemus puudutas tema südant igaveseks. Helenal oli vaid kolme aasta jagu väga algelist haridust. Ta lahkus kodust juba noores eas ning hakkas tööle teenijana, et elatist teenida ja vanemaid aidata.

Juba lapsepõlves tundis Helena oma hinges esimest korda kutsumust kloostrieluks. Kuid kuna tal puudus kloostrisse astumiseks vanemate luba, püüdis ta seda sügavat soovi alla suruda. Ent kahekümneaastaselt sai ta nägemuse kannal-

tavast Kristusest. Sellest nägemusest ajendatuna tegi ta 1. augustil 1925 kõigile raskustele vaatamata otsuse astuda Halastuse Jumalaema Ódede kongregatsiooni. Ta sai vaimulikuks nimeks óde Maria Faustina ning elas oma lühikese elu viimased kolmteist aastat oma kongregatsiooni erinevates kloostrites, peamiselt Krakovis, Vilniuses ja Plockis. Kuna óde Faustina polnud haritud, lasusid temal kõige tagasihoidlikumad ülesanded, tavaliselt kas köögis, juurviljaaias või uksehoidjana.

Keegi ei osanud aimata, mis toimus óde Faustina hingeelus, sest tema erakordne ja sügav ühendus Jumalaga ei andnud endast mingit välist märki. Palav armastus Jumala ja kogu inimkonna vastu viis ta eneseohverduse ja kangelaslikkuseni. Silmapaistvaks tegi ta eriline pühendumine Jeesusele suure lapseliku usaldusega Tema Jumaliku Halastuse vastu ning ka tema ligimesele halastav süda. Sellist hoiakut püüdis óde Faustina sisendada kõigisse, kes teda tundma said. Teised tema hingeelule iseloomulikud jooned olid sügav armastus Armulaua ja Halastuse Jumalaema vastu.

Jumal õnnistas óde Faustinat rohkelt erakordsete armudega: ilmutuste, nägemuste, varjatud stigmadega, osalemisega Kristuse kannatuses, prohveti- ja bilokatsioonianniga, oskusega inimhingi lugeda ning väga erilise kingi-

tusega müstilise kihluse ja abielu näol Jeesuse Kristusega. Ta elas erilises suhtes Jumala ja õnnistatud Emaga, inglite, pühakute ning puhastustule hingedega. Issand Jeesus Kristus valis óde Faustina oma Jumala Halastuse Apostliks ja Sekretäriks, et kogu maailm võiks tunda õppida Tema suurt sõnumit. Kord ütles Ta óde Faustinale: „Sa oled minu Halastuse sekretär, ma valisin su sellesse ametisse praeguses ja tulevases elus” (Päevik, 1605).

1934. aastal, kuuletudes Jeesuse ja oma vaimuliku juhendaja, isa Michał Sopoćko soovile, hakkas óde Faustina pidama isiklikku päevikut, millele ta andis nime „Jumala Halastus minu hinges“. See sisaldab üksikasjalikke ülestähendusi talle osaks saanud sügavatest ilmutustest Jumala halastuse kohta ning erakordsetest vaimsetest läbielamistest, mida ta koges. Jeesus ütles óde Faustinale: „Minu sügavaima saladuse sekretär, tea, et sinu ülesandeks on kirjutada üles kõik, mis ma annan sulle teada minu halastusest, hingede hüvanguks, kes seda lugedes kogevad hinges lohutust ja koguvad julgust mulle lähenemiseks“ (Päevik, 1693). Óde Faustina ligi 600-leheküljelisest „Päevikust“ hakkas eriline Jumala halastuse sõnum ja vagadus levima üle kogu maailma.

Óde Faustina missioon koosnes peamiselt kolmest ülesandest:

1. tuletada kogu maailmale meelde Jumala halastust iga inimese vastu, nagu on ilmutatud Pühakirjas;

2. anuda kogu maailmale ja eriti patustele Jumala halastust, seda muuhulgas ka uute Jumala Halastuse vagaduskommete kaudu:

- Halastava Jeesuse pildi sügav austamine juhtmõttega: Jeesus, ma usaldan Sind, (originaalis: *Jezu, ufam Tobie*)
- Jumala Halastuse püha tähistamine esimesel pühapäeval pärast Ülestõusmispühi
- Jumala Halastuse palvepärg
- Halastuse tund (kell 15.00)
- Jumala Halastuse vagaduse levitamine;

3. panna alus Jumala Halastuse apostellikule liikumisele, mis võtaks endale ülesande kuulutada ja paluda Jumala halastust kogu maailmale ning püüdleks kristliku täiuse poole läbi lapseliku usalduse Jumala vastu, mis väljendub Tema tahte täideviimises ning halastuses ligimese vastu.

Óde Faustina, kellest nõudsid oma osa tuberkuloos ja lugeamatud kannatused, mille ta võttis vastu vabatahtliku ohver-

dusena patuste eest, suri pühaduse hinguses 33-aastaselt, 5. oktoobril 1938 Krakovis. Tänu Jumala Halastuse vagaduse kiirele levikule üle maailma ning óde Faustina eestkostel Jumalalt saadud arvukatele armudele tunti teda õige pea kui pühakut. 8. aprillil 1993 tõstis paavst Johannes Paulus II óde Faustina õndsana altarite ausse. Seesama paavst Johannes Paulus II kanoniseeris õndsana Faustina kolmanda aastatuhande esimese pühakuna Jumala Halastuse pühal, 30. aprillil 2000. Selle püha sünnimuse ajal kuulutas paavst ametlikult välja Jumala Halastuse püha, viies nõnda täide ühe Jeesuse soovidest, mille võib leida Jumala Halastuse Sekretäri „Päevikust“. Óde Faustina säilmed asuvad Jumala Halastuse pühamus Łagiewnikis, Krakovis.

JUMALA HALASTUSE SÕNUM KOKKUVÕTVALT

Halastuse sõnum on see, et Jumal armastab meid – meid kõiki, hoolimata sellest, kui suured on meie patud. Ta tahab, et me saaksime aru, et halastus on suurem meie pattudest, et me pöörduksime Tema poole usaldusega, võtaksime Tema halastuse vastu ja laseksime sellel endi kaudu voolata ka teiste peale. Nii võivad kõik osa saada Tema rõõmust. Seda sõnumit aitab hästi mees pidada kolm punkti:

Palu Tema halastust. Jumal tahab, et pöörduksime pidevalt palves Tema poole, kahetseksime oma patte ja paluksime Tal valada oma halastust meie ja kogu maailma peale.

Ole halastav. Jumal tahab, et võtaksime vastu Tema halastuse, et see voolaks meie kaudu ka teiste peale. Ta tahab, et jagaksime armastust ja andestust teistele, nagu Tema jagab meile.

Usalda täielikult. Jumal tahab, et me teaksime, et Tema halastuse armud sõltuvad meie usaldusest. Mida rohkem me usaldame Jeesust, seda rohkem meile antakse.

Palu Tema halastust. Issanda Jeesuse kannatuse ja surma läbi avanes meile kõigile piiritu halastuse meri. Kuid Jumal, kes on meid loonud vabana, ei suru meile midagi peale, isegi mitte oma halastust. Ta ootab, et me pöörduksime patust ja paluksime, nagu Issand Jeesus meid õpetab: „Paluge, ja teile antakse (...) sest iga paluja saab“ (Mt 7:7-8).

Pühakiri on täis näiteid sellest, kuidas usaldada Jumalat ja paluda Tema halastust. Seda näitavad meile psalmid; Aabrahami ja Moosese usk, kui nad palusid Jumalat ja Temaga kauplesid; mees, kes tuli südaööl oma sõbra juurde, et temalt leiba laenuks paluda; järjekindel lesknaine, kes sai õiguse ebaõiglaselt kohtunikult; Kaanani naine, kes „vaidles“ Jeesusega oma õiguse pärast Tema halastusele; ja Maarja, kelle palve halastuse eest Kaana pulmas pani Jeesuse sooritama Tema esimest imetegu.

Issand Jeesus ilmutas sellesama Pühakirja sõnumi veelkord pühale Faustinale, andes talle uued, oma kannatusele tuginevad viisid halastuse palumiseks, ning õpetas teda muutma oma igapäevaelu lakkamatuks palveks halastuse eest. Püha Faustina kaudu kutsub Jeesus meid kõiki

paluma Tema halastust: „Mulle valmistavad rõõmu hinged, kes pöörduvad minu halastuse poole. Sellistele hingedele annan ma armu üle nende soovide“ (Päevik, 1146). „Palu halastust tervele maailmale“ (Päevik, 570). „Ükski hing, kes on hüüdnud minu halastuse poole, ei pea pettuma ega tundma häbi“ (Päevik, 1541).

Ole halastav. Halastus on armastus, mis tahab leevendada teiste häda. See on tegus armastus, mis on suunatud teistele, et tervendada, lohutada, andestada ja ära võtta valu. See on armastus, mille Jumal meile annab, ja see on armastus üksteise vastu, mida Ta meilt nõuab: „Ma annan teile uue käsu (...) Nõnda nagu mina teid olen armastanud, armastage teiegi üksteist!“ (Jh 13:34). „Olge armulised, nagu teie Isa on armuline!“ (Lk 6:36).

Pühakiri tuletab meile korduvalt meelde, et mõõduga, millega meie mõõdame teisi, mõõdab Jumal meid ennast (vt Lk 6:38), sest Ta tõesti annab meile andeks meie võlad, nagu meiegi andeks anname oma võlglastele (vt Mt 6:12-14). „Õndsad on halastajad, sest nende peale halastatakse“ (Mt 5:7), kuid „kohus on halastamatu selle suhtes, kes ise ei ole halastanud“ (Jk 2:13). Tähenamissõnad halastajast samaarlasest, rikkast mehest ja vaesest Laatsarusest ning südametust sulasest näitavad seda olemuslikku tõde, et

ainult siis, kui me ise halastame, võime loota, et meile halastatakse; sest meile mõistetakse kohut meie halastustegude põhjal: „Sest mul oli nälj ja te andsite mulle süüa...“ (Mt 25:35-46).

Kui selgelt kinnitab meie Issand seda pühale Faustinalle: „Ma nõuan sinult halastuse tegusid, mis peavad välja voolama armastusest minu vastu. Sa pead ligimestele halastust osutama alati ja igal pool. Sa ei saa sellest eemale tõmbuda ega keelduda ega end välja vabandada (...) sest isegi tugevaim usk ei aita ilma tegudeta midagi“ (Päevik, 742).

Kuidas me saame halastust ellu tuua? Oma tegudega, oma sõnadega ja oma palvetega, tehes vaimseid ja ihulikke halastustegusid ja kasvatades oma igapäevaelus halastavat hoiakut. Iga päev on meil võimalus vastata inimestele, kellega kohtume, ja olukordadele, millega kokku puutume, kastes nad Jumala halastuse merre. Selle asemel, et „needa pimedust“ ja langeda meeletusse maailmas toimuva pärast, võime õnnistada maailma Jumala halastusega ja lubada Tal see niimoodi terveks ravida.

Usalda täielikult. Issanda Jeesuse usaldamine on halastuse sõnumi tuum. Kui me läheme allika äärde, saame sellest vett võtta, kui meil on olemas anum, kuhu vesi panna. Kui

anum on väike, saame võtta ainult natuke vett; kui anum on suur, saame võtta palju. Allikast võivad vett võtta kõik, kellel on anumad. Vesi on seal eranditult igatühe jaoks. Põhiline, mida me vajame, on anum.

Samamoodi on Jumala halastusega. Korduvates ilmutustes pühale Faustinale ütleb Issand Jeesus selgelt, et see allikas on Tema Süda, vesi on Tema Halastus ja anum on usaldus: „Ma avasin oma Südame nagu elava halastuse allika, ammutagu kõik hinged sellest elu. Lähenege nad sellele halastuse merele suure usaldusega“ (Päevik, 1520). „Armum minu halastusest ammutatakse ühe anumaga ja see on – usaldus. Mida enam hing usaldab, seda enam ta saab“ (Päevik, 1578).

Püha Faustina „Päevikus“ kuuleme Jeesust ikka ja jälle meile meenutamas, et võime täielikult loota Tema armastusele, et üksnes Teda tasub usaldada: „Mina olengi Armastus ja Halastus“ (Päevik, 1074). „Minu halastus on suurem kui sinu ja kogu maailma patud“ (Päevik, 1485). „Enne muutuksid taevas ja maa olematuks, kui usaldav hing jääks ilma minu halastusest“ (Päevik, 1777).

Kuid see usaldus tähendab rohkemat kui lihtsalt uskuda, et Jumal on usaldusväärne. Me peame sellele usule vasta-

valt tegutsema. Usaldus hõlmab endas tagasipöördumist Jumala juurde, tõelist pöördumist Jumala poole kogu oma eluga, oma pattude kahetsemist ja teistele andestamist. Usaldus on elav usk. Usaldus tähendab, et me laseme Jumalal olla Jumal selle asemel, et püüda ise olla Jumal. Usaldus on vastumürk Aadama patule! Usaldus tähendab, et lubame Jumalal kirjutada meie elu käsikiri selle asemel, et nõuda taga iseenda oma. Usaldus tähendab nõustumist selle suure töotusega, mille me anname Meie Isa palves: „Sinu tahtmine sündigu, nagu taevas nõnda ka maa peal“. Usaldus tähendab, et isegi oma suurima ahastuse hetkedel ühineme Jeesuse palvega Ketsemani aias: „Ärgu sündigu minu tahtmine, vaid sinu oma“ (Lk 22:42).

JUMALA HALASTUSE VAGADUS

Issand usaldas pühale Faustinale erakordse missiooni kuulutada Jumala Halastuse sõnumit ja uusi Jumala Halastuse vagaduskombeid kõigile inimestele. „Vagadus“ selle sõna algtähenduses tähendab pühendumist, enda täielikku andmist, pühendumust pühaliku töötuse läbi. Religiooskes kontekstis tähendab vagadus hoolimist Jumalast ja kõigest, millest Jumal hoolib. See on otsus ja pühendumine, mis mõjutab kogu meie elu ning suunab ja kujundab kõiki meie tegusid. Nende tegude seas on need, mida nimetatakse „vagadusteks“: erilised religioossed hoiakud, palved ja kombad, mis väljendavad ja toidavad meie vagadust – meie täielikku pühendumist Jumalale. Seega võivad vagadused olla väga väärtuslikud, olles ühtaegu tunnistuseks teistele ja viljakaks pühaduses kasvamise viisiks meile endale.

Jumala Halastuse vagadus tähendab täielikku pühendumist Jumalale kui Halastusele. See on otsus Teda täielikult usaldada, võtta Tema halastus tänuhankult vastu ja olla halastav nagu Tema on halastav. Püha Faustina „Päevikus“ soovitatud ja selles raamatukeses tutvustatavad vagaduskombad on täielikult kooskõlas Kiriku õpetusega ning nende kindel alus on evangeeliumisõnum meie Halastavast Päästjast. Õigesti mõistetuna ja täidetuna aitavad need meil kasvada tõeliste Kristuse järgijatena.

„Huultega austamine“ või halastav süda?

Ennast selle vagadusega sidudes peaksime mees pidama kahte kirjakohta:

„See rahvas ligineb mulle suuga ja austab mind huultega, aga ta süda on minust kaugel“ (Js 29:13).

„Õndsad on halastajad, sest nende peale halastatakse“ (Mt 5:7).

Kumba neist tahaksime sina ja mina enda kohta Issanda suust kuulda? On irooniline ja mõneti hirmutav tõsiasi, et paljud Kristuse aja kõige usklikumad inimesed (need, kes aktiivselt oma usku praktiseerisid ja ootasid innukalt Messiat) ei tundnud Teda ära, kui Ta tegelikult tuli.

Variserid, kellele Kristus suunas esimesed ülaltoodud sõnad, olid väga pühendunud oma usu palvetele, reeglitele ja rituaalidele, kuid aastate jooksul olid need välised kombetäitmised iseeneses nii tähtsaks saanud, et nende tegelik tähendus oli kaduma läinud. Variserid tõid kõik ettekirjutatud ohvrid, lugesid kõiki vajalikke palveid, paastusid regulaarselt ning rääkisid palju Jumalast, kuid miski sellest ei puudutanud nende südameid. Selle tagajärjel polnud neil tõelist suhet Jumalaga, nad ei elanud nii, nagu Tema tahtis, et nad elaksid ning nad ei olnud valmis Jeesuse tulemiseks.

Kui me vaatame Halastava Jeesuse pilti, peame kella kolmest palvehetke või loeme palvepärja – siis kas need toimingud tõesti viivad meid lähemale Kiriku sakramentaalsele elule ja aitavad Issandal Jeesusel meie südamed uueks teha? Või on neist saanud lihtsalt usulised kombes? Kas me muutume oma igapäevaelus järjest rohkem ja rohkem halastavateks inimesteks? Või austame Jumala halastust vaid huultega?

Elada Jumala Halastuse sõnumis

Püha Faustina kaudu ilmutatud vagaduskombes on meile antud kui „halastuse anumad“, mille kaudu on võimalik valada Jumala armastust kogu maailma peale, kuid need kombes ise pole selleks piisavad. Sellest üksi on vähe, kui

me riputame oma seinale Halastava Jeesuse pildi, loeme iga päev kell kolm palvepärja ja võtame vastu Armulauda esimesel pühapäeval pärast Ülestõusmispuha. Me peame näitama halastust oma ligimese vastu. Halastuse muutmise tegudeks ei ole üks osa Jumala Halastuse vagadusest, mida vabalt valida – see on nõue. Kui selgelt kinnitab meie Issand seda pühale Faustinale: „Ma nõuan sinult halastuse tegusid, mis peavad välja voolama armastusest minu vastu. Sa pead ligimestele halastust osutama alati ja igal pool. Sa ei saa sellest eemale tõmbuda ega keelduda ega end välja vabandada“ (Päevik, 742).

Just nagu evangeeliumi käsk „Olge armulised, nagu teie Isa on armuline“, tundub ka ligimesele halastamise nõue „alati ja kõikjal“ olevat võimatu. Kuid Issand Jeesus kinnitab meile, et see on võimalik: „Kui hing pöördub minu poole usaldusega, täidan ma ta sellise armu küllusega, et ta iseendas seda armu mahutada ei suuda, vaid kiirgab seda teistele hingedele“ (Päevik, 1074).

Kuidas me „kiirgame“ teistele Jumala halastust? Oma tegudega, oma sõnadega ja oma palvetega. „Neis kolmes sammus,“ ütleb Issand Jeesus pühale Faustinale, „kätkeb halastuse täius“ (Päevik, 742). Me kõik oleme kutsutud halastust neil kolmel moel ellu viima, kuid meid kõiki

pole kutsutud ühtviisi. Me peame paluma Issandat Jeesust, kes teab meist kõike, et Ta aitaks ära tunda, kuidas igäüks meist saab oma igapäevaelus näidata Tema halastust. Üks asi, mida me kõik teha saame, on vaadata värske pilguga neljateist viisi teiste inimeste vajadustele vastamiseks, mida Kirik nimetab vaimseteks ja ihulikeks halastustegudeks.

JUMALA HALASTUSE SÕNUMI JA VAGADUSE TUNNUSTAMINE KIRIKU POOLT

On väga tähelepanuväärne, et meie Issanda Jeesuse ilmutused pühale Faustinale Jumala Halastuse sõnumi ja vagaduse kohta leidsid aset kahe hirmsa maailmasõja vahel. Kuigi sõnum ja vagadus olid hakanud levima juba enne tema surma 1938. aastal, jõudsid need just Teise maailmasõja ajal kohutavatesse koonduslaagritesse – mida Natsi-Saksamaa oli rajanud üle kogu Poola –, pakkudes vangidele lootust ja vaimset tuge. Veel Teise maailmasõja ajal ja hiljem, Nõukogude kommunismi ajal Poolas, levisid poola põgenikud (enamjaolt sõdurid ja nende perekonnad) ning Pühima Neitsi Maarja Pärispäeva Saamise Mariaanide Kongregatsiooni preestrid Jumala Halastuse sõnumit ja vagadust kõigisse maailma paikadesse.

Kahjuks läks üsna pea täide öde Faustina ettekuulutus Jumala Halastuse sõnumi ja vagaduse näilisest hävingust.

See ettekuulutus on kirjas tema „Päevikus“: „Tuleb hetk, mil see, mida Jumal nii palju nõuab, paistab justkui täielikult hävinuna – ja siis tuleb Jumala tegutsemine suure jõuga, mis annab tunnistuse, et kõik on õige. Sellest saab Kiriku uus hiilgus, kuigi ta on ammu ajast seal varjatult olemas olnud“ (Päevik, 378). Tõepoolest, 1958. aastal ja uuesti 1959. aastal andis praegune Usukongregatsioon välja kaks „Märkust“, mis keelasid täielikult Jumala Halastuse sõnumi ja vagaduse. Põhjuseks oli see, et õde Faustina „Päeviku“ ainuke variant, mille Vatikan 1950. aastatel sai, oli selle ekslik ja segadusse viiv itaaliakeelne tõlge. Selles leidis õde Faustina kirjutatu tõsiseid moonutusi (näiteks ütles meie Issand Jeesus õde Faustinale: „Mina olengi Armastus ja Halastus“, aga itaaliakeelses tõlkes paistab see nõnda, nagu kõneleks õde Faustina iseendast). 1950. aastatel oli tegelikult võimatu mistahes religioosseid dokumente Poolast Vatikani toimetada. Poola oli sel ajal raudse eesriide taha suletud ning täielikult Nõukogude Venemaa kontrolli all. Seega pani Vatikan Halastuse sõnumile ja vagadusele keelu suuresti seetõttu, et tegutses valeinformatsiooni alusel ilma „Päeviku“ originaaltekstita. Usukongregatsiooni keelu tagajärjel eemaldati enamikust kirikutest, kus Jumala Halastuse vagadust praktiseeriti, Halastava Jeesuse pilt ning lakkas Halastuse palvepärja avalik palvetamine.

Keeld kestis kaksikümmend aastat, kuni 1978. aastani, mil Usukongregatsioon selle tagasi võttis. On tähelepanuväärne, et Jumaliku Ettehoolduse läbi on Karol Wojtyła selles asjas hindamatut rolli mänginud. Ta teadis väga hästi, et Vatikan oli saanud vigase „Päeviku“ tõlke ning alustas õde Faustina elu ja vooruste ametlikku uurimist. 1965. aastal palus ta Krakovi peapiiskopina juhtival poola teoloogil isa prof. Ignacy Różycki koostada uurimisprotsessi osana „Päeviku“ kriitiline analüüs. Isa Różycki ei tahtnud sugugi oma aega raisata, analüüsimaks midagi, mille ta oli kuulnud olevat ühe harimatu nunna hallutsinatsioonid. Ja ometi, just enne eitava vastuse saatmist peapiiskop Karol Wojtyła'le, sattus talle kätte „Päevik“ ning ta hakkas seda ühel hetkel lugema. Otsekohe löid tema eelarvamused „Päeviku“ suhtes kõikuma. Ta otsustas selle põhjalikult läbi lugeda ning pühendas hiljem kogu oma elu Jumala Halastuse sõnumi tundmaõppimisele ja levitamisele.

1967. aasta septembris jõudis õde Faustina elu ja vooruste informatiivne uurimus lõpule ja 1968. aasta jaanuaris algatati õndsakskuulutamise protsess. Kuna informatiivse uurimuse lõpptulemus osutus positiivseks, saadeti nii isa Różycki uurimistulemused kui ka paljudest muudest paikadest – peamiselt Poolast ja USAst – pärit uurimused Vatikani. Selle tulemusel anti 15. aprillil 1978 välja uus

„Märkus“, mis kinnitas, et 1958. ja 1959. aasta „Märkuste“ keeld on täielikult tagasi võetud. Kuus kuud hiljem valiti kardinal Karol Wojtyła paavst Johannes Paulus II-ks. Georg Weigel toob oma raamatus „*Witness to Hope: The Biography of Pope John Paul II*“ välja öde Faustina mõju Karol Wojtyłale: „Krakovi peapiiskopina oli ta kaitsnud öde Faustinat, kui tolle usu õigsus Roomas postuumself kahtluse alla seati, seda suuresti tema päeviku vigase tõlke pärast itaalia keelde; samuti oli ta aidanud kaasa tema õndsakskuulutamisele. Johannes Paulus II, kes ütles, et tundis end olevat vaimself „väga lähedal“ öde Faustinale, oli „mõelnud tema peale kaua aega“, enne kui hakkas kirjutama entsüklikat „*Dives in Misericordia*“ (G. Weigel, „*Witness to Hope*“, New York 1999, lk. 387).

Entsüklika „*Dives in Misericordia*“ („Rikas halastuselt“) ilmus 1980. aastal ning suunas ettenägelikult Kiriku tähelepanu Jumala halastusele. See andis väga võimsa tõuke Jumala Halastuse sõnumi ja vagaduse levikule pärast keelu täielikku kaotamist 1978. aastal. Nii läks täide öde Faustina ettekuulutuse teine osa: „...siis tuleb Jumala tegutsemine suure jõuga (...) Sellest saab Kiriku uus hiilgus.“ Johannes Paulus II rõhutab „*Dives in Misericordiás*“, et meie Issand Jeesus, kellest sai lihakssaanud Halastus, on ammendamatu halastuse allikas. Tema messiaanlik plaan on tegelikult

halastuse plaan ja sellest peab saama ka Tema rahva, Kiriku plaan. Tööpooles, Kirikul on õigus ja kohustus Jumala halastust kuulutada, tutvustada ja panna see elama kõigi inimeste südames ning hüüda Jumala halastuse poole, paludes seda kogu maailmale (vrd „*Dives in Misericordia*“, 8, 12-15).

21. detsembril 1992 andis Kirik välja määruse, milles tunnustati USAst pärit Maureen Digani tervenemine öde Faustina eestkoste läbi toimunud imeks. Sellest tulenevalt kuulutas paavst Johannes Paulus II 18. aprillil 1993 Roomas Püha Peetruse väljakul öde Faustina õndsaks. Oli esimene pühapäev pärast Ülestõusmispüha, päev, mida pidi öde Faustina „Päevikus“ leiduvate Issanda Jeesuse ilmutuste kohaselt pühitsetama Jumala Halastuse pühana. Seejärel, 30. aprillil 2000, kanoniseeris seesama paavst Johannes Paulus II õndsast Faustina, „Jumala Halastuse suure apostli“, Juubeliaasta ja uue aastatuhande esimese pühakuna, seda samuti Püha Peetruse väljakul Roomas. Püha Isa üllatas kogu maailma, kuulutades kanoniseerimise Missa ajal, et esimest pühapäeva pärast Ülestõusmispüha pühitsetakse nüüdsest kogu ülemaailmses Kirikus kui Jumala Halastuse püha. Sel päeval teatas Johannes Paulus II ülevoolavas tundepuhangus: „See on minu elu kõige õnnelikum päev.“

Veel üks tähtis hetk Jumala Halastuse sõnumi ja vagaduse jaoks jõudis kätte 17. augustil 2002, kui paavst Johannes Paulus II usaldas pühalikult kogu maailma Jumala Halastusele. See toimus äsja ehitatud Rahvusvahelises Jumala Halastuse Pühamus Łagiewnikis, Krakovi eeslinnas Poolas, kus õde Faustina elas oma viimased aastad ja kuhu ta on maetud. Oma jutluses ütles Püha Isa: „Nagu õde Faustina, soovime meegi kuulutada, et Jumala halastusest lahus ei ole inimkonnal mingit lootust. Me tahame usuga korrata: Jeesus, ma usaldan Sind! Seda kuulutust, seda usalduse tunnistust kõikvõimsast Jumala armastusest vajatakse eriti meie ajal, kus inimkond on nii paljudest kurjuse ilmingutest segaduses. Appihüüd Jumala halastuse poole peab tõusma südame sügavusest, mis on täidetud kannatamise, kartuse ja ebakindlusega ning mis samal ajal janunevad kõigutamatu lootuse allika järele.“ Seejärel, enne maailma pühalikku usaldamist Jumala Halastusele, ütles paavst Johannes Paulus II: „Täna, selles pühamus, usaldan ma maailma pühalikult Jumala Halastusele. Ma teen seda põleva sooviga, et sõnum Jumala halastavast armastusest, mida siin püha Faustina kaudu kuulutatud on, antaks teada kõigile maailma rahvastele ning nende südamed täidetakse lootusega. Säragu see sõnum siit paigast meie armsale

kodumaale ja kogu maailmale. Saagu täidetud Jeesuse pöördumatu lubadus: siit peab edasi kanduma „säde, mis valmistab maailma ette minu lõplikuks tulekuks“ (Päevik, 1732). See säde peab süüdatud saama Jumala armust. Seda halastuse tuld tuleb edasi anda kogu maailmale. Jumala halastuses leiab maailm rahu ja inimkond õnne. Ma usaldan selle ülesande teile, kallid vennad ja õed (...). Saagu teist halastuse tunnistajad!”

ja kummardub meile andeks andma. (...) võime öelda, et halastus on Jumala ID-kaart. Halastuse Jumal, halastav Jumal. Minu jaoks ongi Jumal tõesti just see“ (Paavst Franciscus, „Jumala nimi on Halastus“, 2016, lk 6–7).

Jumala halastus Vanas Testamendis

Halastuse mõiste ilmneb Vanas Testamendis põhiliselt Jumala ja Iisraeli, valitud rahva vahelise lepingu kontekstis. Kõnealust lepingut murdis Iisrael mitu korda ja alati, kui sai aru oma truudusetusest, oli tal kombeks pöörduda Jumala halastuse poole. Vanas Testamendis on palju kirja-kohti, mis kinnitavad, et Jumal oli lepingule alati ustav ja täis halastust oma valitud rahva vastu: „Issand, Issand on halastaja ja armuline Jumal, pika meelega ja rikas heldusest ning tõest, kes säilitab heldust tuhandeile, annab andeks ülekohtu ja üleastumised ning patu“ (2Ms 34:6–7); „Ma ilutsen ja olen rõõmus su heldusest, et sa oled vaadanud mu viletsuse peale ja oled tundnud mu hinge kitsikust. Sa ei andnud mind vaenlaste kätte, vaid sa asetasi mu jalad avarasse kohta“ (Ps 31:8–9); „Seepärast on Issand nende vastu pikameelne ja valab nende peale oma halastust“ (Srk 18:11). Johannes Paulus II ütleb, et Jumal „armastab Iisraeli erilisel valitud armastusega, mis on vägagi abikaasa armastuse moodi, ja seetõttu annab Ta andeks tema patud ja isegi tema truudusetuse ja reetmised. Kui Ta näeb

JUMALA HALASTUS PÜHAKIRJAS

Pühakirjas leiduva Jumala Ilmutuse kaudu saame teada Tema *halastusest*. Tegelikult räägib Jumal ise juba Piibli esimestest lehekülgedest alates sellest kristliku usu kesksest tõest. Nagu ütleb Katoliku Kiriku Katekismus, „Evangeelium on Jumala halastuse ilmutus patustele Jeesuses Kristuses“ (KKK, 1846). Paavst Benedictus XVI ütleb isegi, et „halastus on evangeeliumisõnumi keskne tuumik; see on Jumala tööline nimi, Pale, millega Ta end ilmutas Vanas Testamendis ja täielikult Jeesuses Kristuses, lihaks saanud loovas ja lunastavas Armastuses“ („*Regina Caeli*“, Castel Gandolfo, 30. märts 2008). Ja paavst Franciscus kinnitab seda tõde isegi jõulisemalt: „Ladina sõna halastuse kohta, *misericordia*, tähendab oma südame, *cor*, avamist hädale, *miseria*. Ja siit pääsemegi kohe Issanda juurde: halastus on Jumalale omane hoiak võtta avasüli vastu Jumala eneseandmine meile, see, et Ta võtab meid enda omaks

kahetsust ja tõelist pöördumist, toob Ta oma rahva tagasi armusse. Prohvetite kuulutustes tähistab halastus armastuse erilist jõudu, mis kaalub üles valitud rahva patu ja truuduse puudumise („*Dives in Misericordia*“, 4).

Vana Testament kasutab halastuse kirjeldamiseks konkreetselt kahte mõistet. Esimene, kõige tihemini kasutatud (üle kahesaja korra), on *hesed*, mis tähendab ustavat armastust ja mida iseloomustab sügav headuse ja armu hoiak. See esineb alati seoses lepinguga, mille Jumal Iisraeliga sõlmis. See leping oli Jumala imeline kingitus ja arm Iisraelile. Ja ometi oli just Iisrael see, kes korduvalt lepingut murdis ega austanud selle tingimusi. Millal iganes see juhtus, ei olnud Jumal – vastavalt lepingu tingimustele – tegelikult enam kohustatud jääma valitud rahvale ustavaks. Aga täpselt sel hetkel, nagu ütleb Johannes Paulus II, „ilmutas *hesed*, lakates olemast seadusest tulenev kohustus, oma sügavamalt külge: see näitas end nii, nagu see oli alguses, see tähendab armastusena, mis annab, reetmisest tugevama armastusena, patust tugevama armu“ (DM, 52). Seega väljendab *hesed* väga sügaval moel Jumala halastust kui ustavust Talle endale (lepingule) ja Tema armastuse vastutust. Kõnealune mõiste esineb kõige tihemini psalmides ja prohvetite raamatutes, aga samuti ka Moosese raamatutes, Ajaraamatutes, Tarkuse-raamatus.

Teine mõiste, millega Vanas Testamendis halastust määratletakse, on *rahamim*. Sõnatüve poolest tähistab see emarmastust (*rehem* = ema üsk). Seda iseloomustab kõige õrnemate naiselike tunnete intensiivsus. *Rahamim* on tingimusteta, teenimatu, voogab südame vajadusest ja seetõttu on selle põhiomadused headus ja õrnus, kannatlikkus ja valmidus andeks anda. Sellist tüüpi halastust võime leida näiteks Jesaja raamatus: „Kas naine unustab oma lapsukese ega halasta oma ihuvilja peale? Ja kui nad ka unustaksid, ei unusta mina sind mitte“ (Js 49:15). *Rahamim* on ustav ja alistamatu tänu emaduse salapärasele jõule – sügavale sidemele, mis ühendab ema lapsega.

Jumala halastus Uues Testamendis

Kristuses ja Kristuse kaudu ilmutab Jumal täielikult oma *halastust*. Issand Jeesus näitab meile Jumalat Isana, kes on „armastus“, nagu seda väljendab püha Johannes (1Jh 4:16) ja kes on „rikas halastuselt“, nagu me loeme püha Pauluse kirjast (Ef 2:4). *Halastus* on Tema kuulutamise, eriti tähendamissõnade üks põhilisi teemasid. Võime meenutada näiteks tähendamissõna halastajast samaarlasest (Lk 10:30–37) või tähendamissõna kadunud lambast (Lk 15:3–7). Püha Luukas on evangelist, kes osutab eriti Jumala halastusele Kristuse õpetuses ning kelle evangeelium on pärvinud nime „Halastuse evangeelium“. Just püha

Luuka evangeeliumist leiame kuulsa tähendamissõna kadunud pojast (Lk 15:11–32) või, nagu teised eelistavad, tähendamissõna halastajast isast. See tähendamissõna näib väljendavat jumaliku halastuse olemust eriti selgel ja sügaval viisil, kuigi mõiste *halastus* ei esine seal mitte kordagi.

Noorem poeg, kes sai isalt talle mõeldud pärisosa ja lahkus kodust, et raisata see kaugel maal, sümboliseerib Johannes Paulus II järgi mis tahes ajastu inimest, kes kaotab armu ja algse õiguse pärisosa. Ta ütleb, et „tähendamissõna puudutab kaudselt igat armastuse lepingu rikkumist, igat armu kaotust, igat pattu“ (DM, 5). Kui noorem poeg oli kõik ära kulutanud, hakkas talle puudus kätte tulema, eriti kui maale, kus ta viibis, tuli kange nälg. Ta leidis ennast üksinda, kõigist hüljatuna, sigu valvamas. Selline töö poleks tänapäeva noore jaoks kõige hullem asi, aga tolle aja juudile oli see suurim võimalik häbi ja alandus, kuna sigu peeti roojasteks loomadeks. Selles olukorras oleks ta rõõmuga söönud ükskõik mida, isegi kõtru, mida sõid sead, aga isegi neid keelati talle. Noorem poeg – ja see on oluline – ei kaotanud tegelikult niivõrd suurt kogust isalt saadud materiaalist vara, kuivõrd väarikuse pojana oma isa majas.

See hetk, mil noorem poeg mõistis väarikuse kaotust, oli tema jaoks pöördeline. Just siis langetas ta otsuse: „Ma tõusen ja lähen oma isa juurde ja ütlen talle: „Isa, ma olen pattu teinud taeva vastu ja sinu ees, ma ei ole enam väärt, et mind su pojaks hüütaks! Pea mind nagu üht oma palgalistest!“ Sellest hetkest, kui ta endale ütles „ma olen pattu teinud“ ja otsustas tagasi pöörduda, oli ta juba uus inimene. Kõik ülejäänud polnud midagi muud kui tema eelnevalt langetatud otsuse täideviimine. Kui palju erakordseid asju sünnib mõnikord julgusest endasse süüvida ja seista „alasti“ omaenda südametunnistuse ees. Ja see on see, mida me tegelikult kogeme pihisakramendis.

Sellest hetkest, kui poeg lõpuks koju jõudis, polnud peategelane enam tema, vaid tema Isa. Isa nägi teda juba kaugelt, poja lahkumise päevast peale ei olnud ta kunagi lakanud silmapiiri piidlemast. Kaastundest ajendatuna jooksis ta pojale vastu. Pole mainitud ühtegi karistust, ühtegi etteheidet. Nagu rõhutab Johannes Paulus II, pole tähendamissõnas kadunud pojast kordagi kasutatud mõisteid *õigus* ega *halastus*. Ometi, nagu ta selgitab, on *õiguse* ja *armastuse* vaheline suhe, mis saab ilmsiks *halastusena*, siia väga selgelt sisse kirjutatud. Tõepoolest, *armastus* on muudetud *halastuseks* ja seetõttu võib see ületada *õiguse* kindla normi, mis on tihti liiga kitsas. Kadunud poeg oli

pärast isa vara raiskamist väärt teenima elatist isa majas palgalise sulasena töötades. Seda nõuaks õigusemõistmine, eriti kuna poeg mitte ainult ei raisanud pärisosa, vaid ka haavas ja solvas oma isa. Ja ometi oli tegemist tema oma pojaga ja seda suhet ei saanud kunagi ühegi käitumisviisiga muuta või olematuks teha.

Pole kahtlust, et tähendamissõnas kadunud pojast näitab isa-tegelane meile Jumalat kui Isa. Maailma ajaloos pole Jumalat kunagi sel viisil kujutatud. Johannes Paulus II viitab isa käitumise sügavamale põhjusele: ta „on teadlik, et peamine hüve on päästetud: tema poja inimsuse hüve. Kuigi poeg raiskas päranduse ära, on tema inimsus ikkagi päästetud. Tõepoolest, see on teatud moel uuesti leitud“ (DM, 6). Isa sõnad vanemale pojale toovad selle ilmsiks: „Nüüd aga oli tarvis pidutseda ja rõõmutseta, sest see su vend oli surnud ja on jälle saanud elavaks, ning oli kadunud ja on leitud“ (Lk 15:32).

Laseme veelkord rääkida Johannes Paulus II-l, et haarata asja tuuma: „Halastus – nagu Kristus seda esitas tähendamissõnas kadunud pojast – on Uues Testamendis *agapeks* nimetatava armastuse sisemine vorm. See armastus on suuteline jõudma iga kadunud pojani, iga inimliku viletsuseni ja eelkõige moraalse viletsuse iga vormini, patuni.

Kui see juhtub, ei tunne inimene, kes on halastuse sihiks, end alandatuna, vaid pigem leitakse ta jälle ning „taastatakse tema väärtus“. Isa väljendab esmajärjekorras talle seda rõõmu, et ta on „taas leitud“ ning ta on „jälle elus“. See rõõm näitab puutumatuna säilinud hüvet: isegi siis, kui ta on kadunud, ei lakka poeg täielikult olemast oma isa poeg; see näitab samuti hüvet, mis on uuesti leitud, mis kadunud poja puhul oli tema tagasitulek tema enda kohta käiva tõe juurde“ (DM, 6).

On ilmselge, et Jumala halastus ilmutati kõige võimsamal ja täielikumal viisil Tema Poja kannatuse, surma ja ülestõusmise kaudu. Oma kirjas efeslastele väljendab püha Paulus seda tõe väga täpselt: „Temas [Kristuses] on meil lunastus tema vere läbi, üleastumiste andekssaamine tema armu rikkust mööda, millega ta meid on üliirikkalikuks teinud kõiges tarkuses ja arukuses, (...) Jumal, kes on rikas halastuselt, on meid koos Kristusega teinud elavaks oma suure armastuse pärast, millega ta meid on armastanud, kuigi me olime surnud üleastumistes – armu läbi te olete päästetud! –, ning on meid koos temaga üles äratatud (...) et näidata tulevastel aegadel oma armu võrratut rikkust helduses meie vastu Kristuses Jeesuses. (...) Sest teie olete armu läbi päästetud usu kaudu – ja see ei ole teist enestest, vaid see on and Jumalalt“ (Ef 1:7–8; 2:4–8).

Paljusid, kes seisavad silmitsi Jeesuse ristisurmaga, võib šokeerida see, et Jumal Isa, olles küll nii hea, lubas oma ainusündinud Pojale osaks saada nii kohutaval kannatusel. Tuleb aga meeles pidada Jumala õigust, mille kohaselt iga viimane kui patustamine peab saama korvatud. Muidugi oleks kõigeväeline Jumal oma võimu ja tarkusega võinud meid lunastada hoopis teisel viisil. Ja ometi näitab valu, mida Jeesus elu viimastel tundidel kannatas, oma suuruses iga Jumala vastu toime pandud inimliku eksimuse tõsist. Ja mis kõige tähtsam, Jeesuse kannatus ja surm Ristil tõestavad, et Jumala sõnad, mis käivad Tema halastuse kohta meie vastu, pole tühi lubadus, vaid nende taga on konkreetsed teod. Ja just see on hetk, mil Jumala halastuse tõeline olemus ilmsiks saab: lõpmatust armastusest meie vastu on Jumal valmis minema nii kaugemale, et annab omaenda Poja, et tõsta jälle üles kõik, kes on langenud pattu ja Teda raskelt solvanud. Seetõttu võime hüüda täieliku enesekindluse ja veendumusega: „Jeesus, ma usaldan Sind!“

JUMALA HALASTUS PÜHA FAUSTINA „PÄEVIKUS“

Me saame Jumala halastuse müsteeriumi tundma õppida seetõttu, et Jumal ise on seda ilmutanud ning see on talletatud Pühakirjas ja antud edasi Kiriku Traditsiooni kaudu. Jumala halastus saab ilmsiks iga meie Issanda teo kaudu: maailma ajaloos, Iisraeli valitud rahva ajaloos, Kiriku ajaloos ja paljude inimeste elus. Võib öelda, et kõik, mida Jumal eales teinud on ja mida Ta ikka lakkamatult teeb, on Tema halastava armastuse väljendus. Kaasajal on seda tõde meile erilisel viisil meenutanud Jumala Halastuse sõnum ja vagadus, mida Issand Jeesus on ilmutanud ja meile püha Faustina kaudu edasi andnud.

Jumala halastuse uus suund püha Faustina „Päevikus“

Jumal valis püha Faustina oma halastuse prohvetiks väga tähendusrikkas ajaloolises kontekstis. Just 20. sajandi esimesel poolel loodi ja töötati välja kaks hävitavat ideoloogiat, natsism ja kommunism, ning leidsid aset kaks hirmsat

maailmasõda. See oli sügava moraalse allakäigu ja Jumalast eemaldumise aeg. Inimesed käitusid „nagu Jumalat poleks olemas“ ja seda sellisel määral, mida polnud nähtud terve senise maailma ajaloo jooksul. Selles kontekstis on selge, et Jumal tegi meile püha Faustina näol suure kingituse, tuletamaks meile meelde oma halastavat armastust. See on eriline „aja märk“, mis on määratud valgustama meie teed kolmandal aastatuhandel ja sisendama meie südameisse usaldust Jumala halastuse vastu. Püha Faustina „Päevik“ sisaldab üksikasjalikke ülestähendusi sellest, mida Issand Jeesus talle müstiliste kogemuste kaudu Jumala halastusest teada andis ja rääkis. „Päevikust“ hakkas eriline sõnum ja vagadus levima üle kogu maailma. Sõnum ise pole midagi uut, see vaid tuletab meile meelde, mida Kirik on Pühakirja ja Traditsiooni kaudu alati õpetanud: Jumal on halastav ja andestav ning ka meie, Tema lapsed, peame olema halastavad ja andestavad. Näiteks püha Luuka evangeeliumist leiame Jeesuse Kristuse sõnad: „Olge armulised, nagu teie Isa on armuline“ (Lk 6:36). Sellegipoolest võtab püha Faustina „Päevikus“ leiduv Jumala Halastuse sõnum uue võimsa suuna – see kutsub inimesi sügavaimal võimalikul moel usaldama Jumala halastust, mis on piiramatu ja kättesaadav igaihele, eriti aga neile, kes seda kõige enam vajavad, see tähendab suurimatele patuste seas. Issand Jeesus kinnitab

seda väga julgustavalt: „Mida suurem patune, seda suurem õigus on tal minu halastusele“ (Päevik, 723).

Halastus – Püha Kolmainuse suurim omadus

„Päevik“ ei ole ainulaadne kirjutis mitte ainult seetõttu, et see lähtub Jumala halastuse müstilisest kogemisest, vaid ka seetõttu, et seal leidub mõningaid halastusega seotud algupäraseid mõtteid. Püha Faustina oli lummatud halastavast armastusest, näidates seda kogu Kolmainuse – Isa, Poja ja Püha Vaimu – suurima omadusena. Ta kirjutab oma päevikus: „Jumala Halastus, Pühima Kolmainuse saladusest välja voolav allikas“ (Päevik, 949). Kuid seda, et halastus on Jumala suurim omadus, kuulis püha Faustina esmalt Jeesuselt endalt: „Ütle, et Halastus on Jumala suurim omadus. Kogu mu kätetöö on kroonitud halastusega“ (Päevik, 301). See tähendab, et Jumala omadusena on halastus võrdväärne Tema ülejäänud omadustega, kuid kui tegemist on Tema tegevuse ilmingutega maailmas, saab halastusest oma mõju tõttu Jumala suurim omadus. Seda eristust – halastus kui Jumala omadus ja halastus kui Tema inimeste poole suunatud tegevus – võib leida mitmes „Päeviku“ katkendis. Püha Faustina väljendab seda tõde lihtsate, kuid samas väga sügavate sõnadega, näidates sellega väga erilist arusaama Jumala halastusest: „Halastus

on armastuse õis. Jumal on armastus, ja halastus on Tema tegu. Armastuses saab see alguse; halastuses tuleb ta välja“ (Päevik, 651).

Tuleb tõdeda, et püha Faustina päevikus pole ühtki viidet piiblitekstidele. Kuid sellegipoolest rikastab „Päevik“ ilmselgelt halastuse teoloogiat, olles selle teatud laadi lisaallikas. Teiste algupäraste mõtete seas võib välja tuua Jumala definitsiooni kui „Armastuse ja Halastuse enda“ (Päevik, 1074) või Issanda Jeesuse sõnad, kui Ta nimetab ennast „Halastuse Kuningaks“ (Päevik, 83). Selliseid Jumalat iseloomustavaid mõisteid ei esine kusagil Pühakirjas ega Kiriku Traditsioonis. Jeesuse sõnu kasutades selgitab püha Faustina veel, et inimlikku viletsust kohates on Jumala halastus oma olemuselt piiritu: „Mina olengi Armastus ja Halastus. Minu halastusele ei saa panna piiri ükski häda ega ükski häda ka ammenda seda, sest kui halastus hakkab ennast andma, siis ta hakkab ka kohe kasvama“ (Päevik, 1273). Nende sõnade tähendust võib selgitada nii: mida suurem on patt, seda suurem on vajadus Jumala halastuse järele, ja niipea, kui halastust andma hakatakse, kasvab see suuremaks sellest, mis juba anti.

HALASTAVA JEEUSUSE PILT

Halastava Jeesuse pilt on Kiriku üks tuntumaid ristilöödud ja ülestõusnud Kristuse kujutisi. Selle eeskuju ilmutati pühale Faustinale nägemuse kaudu, mille ta sai 22. veebruaril 1931. aastal oma kloostrikambris Płockis Poolas. Ta kirjutas päevikusse: „Õhtul, kui olin kambris, nägin valgesse rõivastatud Jeesust. Üks käsi tõstetud õnnistamiseks, aga teine puudutas rinna kohal rõivast. Rinna kandist rõiva alt tulid välja kaks suurt kiirt, üks punane, teine kahvatu. (...) Veidi aja pärast ütles Jeesus mulle: „Maali pilt selle kuju järgi, mida sa näed, kirjaga all: Jeesus, ma usaldan Sind. Ma soovin, et seda pilti austataks esmalt teie kabelis ja seejärel kogu maailmas“ (Päevik, 47).

Ühel teisel korral ütles Jeesus pühale Faustinale: „Ma tahan, et seda pilti, mille sa maalid pintsliga, õnnistataks pühalikult esimesel pühapäeval pärast Ülestõusmispüha; see pühapäev peab saama Halastuse pühaks“ (Päevik, 49). Seetõttu on pildi sisu tihedalt seotud selle pühapäeva

liturgiaga. Sel päeval loeb Kirik püha Johannese evangeeliumi ülestõusnud Kristuse ilmumisest ülemises toas ja pihisakramendi sisseseadmisest (vt Jh 20:19-29). Järelkult kujutab see pilt surmast tõusnud Päästjat, kes toob inimestele rahu pattude andeksandmise kaudu oma kannatuse ja ristisurma hinnaga. Vee ja vere kiired, mis voolavad välja piigiga läbi torgatud Südamest (mida ei ole pildil näha) ja ristilöömise haavadest jäänud armid tuletavad meelde Suure Reede sündmusi (vt Jh 19: 17-18; 33-37). Niisiis ühendab Halastava Jeesuse pilt kaks evangeeliumisündmust, mis näitavad kõige paremini Jumala armastuse täiust kogu inimkonna vastu. Kaks kiirt on selle Kristuse pildi eripära. Kui Issandalt Jeesuselt küsiti nende tähenduse kohta, selgitas Ta: „Need kaks kiirt tähendavad verd ja vett – kahvatu kiir tähendab vett, mis teeb hinged õigeks; punane kiir tähendab verd, mis on hingede elu. Need kaks kiirt tulid mu halastuse sügavusest välja, kui piik avas mu piinatud südame ristil“ (Päevik, 299). Kahvatu kiir tähendab ristimis- ja pihisakramenti, mis puhastavad hinge. Punane kiir tähendab lisaks Armulauasakramendile, mis hinge kõige rikkalikumalt toidab, ka kinnitamist, haigete salvimist, preestriks pühitsemist ja abielusakramenti. Seega tähendavad need kaks kiirt kõiki sakramente ja kõiki Püha Vaimu armusid, kelle piibellik sümbol on vesi, ning ka Jumala Uut Lepingut inimestega Kristuse Veres.

Halastava Jeesuse pilti kutsutakse tihti ka Jumala Halastuse pildiks. See sobib, sest just Kristuse paasamüsteeriumis (Tema kannatuses, surmas, ülestõusmises ja ka taevasseminekul) tuli otse välja Jumala halastus kõigi inimeste vastu. Seetõttu võib öelda, et Halastava Jeesuse pilt näitab meile kogu Pühima Kolmainuse halastust. Võib ka öelda, et see pilt võtab visuaalselt kokku ja kujutab kogu Jumala Halastuse vagaduse sisu. See on märk, mis tuletab meile meelde kristlikku Jumala usaldamise ning tegusa ligimesearmastuse kohustust. Kristuse tahte läbi kannab pilt pealkirja: *Jeesus, ma usaldan Sind*, (originaalis: *Jezu, ufam Tobie*). Need sõnad moodustavad Jumala Halastuse vagaduse tuuma ning õpetavad meile, kuidas me peaksime vastama Jumala halastavale armastusele. Usaldav suhtumine Jumalasse ei ole vaga tunne ega usuga seotud tõdede mõistusega vastuvõtmine, vaid konkreetne hoiak, mis leiab väljenduse Jumala tahte täitmisel. Seda võib võrrelda lapse suhtumisega armastavasse isasse – laps usaldab ennast isa hoolde tingimusteta. Samal ajal soovib laps saada isa sarnaseks, tahab isa jäljendada. Ka seda tuletab Jumala Halastuse pilt meile meelde: saada „Isa sarnaseks“, tehes halastustegusid oma ligimestele ning jäljendades seeläbi Jumala lõputut armastust kõigi inimeste vastu.

Pildi sellise austamisega, mida mõistetakse toetumisena kristlikule usalduse ja halastuse hoiakule, sidus Jeesus erilised lubadused. Püha Faustina esimeses nägemuses sellest pildist lubas Ta igavest lunastust: „Hing, kes hakkab austama seda pilti, ei lähe hukka“ (Päevik, 48). Veel lubas Ta suurt edu kristliku täiuse teel, õnneliku surma armu ning kõikvõimalikku armu ja tasu selles maailmas, mida halastavad inimesed Temalt usaldusega paluvad. Issand Jeesus ütles pühale Faustinale: „Ma annan inimestele anuma, millega tulla halastuse allika juurde armu järele. See anum ongi see pilt, mille all on kiri: „Jeesus, ma usaldan Sind“ (Päevik, 327). Teinekord ütles Ta: „Selle pildi abil hakkab ma jagama hingedele palju armu, nii et selle juurde olgu ligipääs igal hingel“ (Päevik, 570). 1938. aasta aprillis, veidi enne surma, kirjutas püha Faustina oma päevikus: „Täna nägin sellest pildist tulvat Jumala auhiilgust. Armusid saab palju hingi, ehkki nad sellest avalikult ei räägi“ (Päevik, 1789).

Esimese Halastava Jeesuse pildi maalis 1934. aastal Vilniuses kunstnik Eugeniusz Kazimirowski. Kui püha Faustina nägi, et maal ei ole nii ilus kui Jeesus ise, oli ta väga kurb, kuid peitis seda sügaval oma südames. Ühel päeval kabelis olles küsis ta Jeesuselt nuttes: „Kes maalib Su nii ilusa, nagu oled?“ Siis kuulis ta sõnu: „Selle pildi suurus

pole värvi ega pintsli ilus, vaid minu armus“ (Päevik, 313). Issand Jeesus lubas kaitsta linnu ja külasid, kus seda pilti austatakse, samuti lubas Ta valvata neid, kes usaldavad Tema halastust. Alguses hoiti Halastava Jeesuse pilti isa Sopoćko (püha Faustina vaimuliku juhendaja) korteris. 1937. aasta ülestõusmispühapäeval pandi pilt välja Vilniuse Püha Miikaeli kirikusse pealtari kõrvale.

1943. aastal lõi maalikunstnik Adolf Hyła Krakovis teise Halastava Jeesuse pildi. See põhines püha Faustina päevikul ja väikesel Jumala Halastuse pildil, mis oli Kazimirowski maali reproduktsioon. Seda pilti austatakse Halastuse Jumalaema Õdede kloostrikabelis Łagiewnikis Krakovis, kus püha Faustina elas oma elu viimased aastad. Just selle pildi koopiad ja reproduktsioonid levisid Teise maailmasõja ajal ja pärast seda nii üle Poola kui ka Prantsusmaal, USA-s ja mujal. Teadaolevalt on maailmas veel teisigi versioone Halastava Jeesuse pildist.

Hoolimata mitmetest katsumustest on algupärane pilt ikka Vilniuses, linnas, kus see maaliti. On tehtud mõned katsed pilti Leedust ära viia, muuhulgas ka Poolasse. 1956. aastal viidi Halastava Jeesuse pilt Valgevenesse, väikesesse kirikusse Nova Rudas Grodno lähedal. 1970. aastal see kirik suleti ja tühjendati, kuid pilt jäi puutumata. 1986. aastal

toodi see salaja tagasi Vilniusse ning paigutati Püha Vaimu kirikusse. Kirik taastati ja 2004. aastal kuulutati see Jumala Halastuse pühamuks. Praegu on see väga tähtis algse Halastava Jeesuse pildi austamispaik.

JUMALA HALASTUSE PALVEPÄRG

Jumala Halastuse palvepärga ütles 13.-14. septembril 1935. aastal Vilniuses Jeesus ise sõna-sõnalt pühale Faustinale kui palve Jumala viha lepitamiseks ja rahustamiseks. 13. septembril sai püha Faustina nägemuse inglist, jumaliku viha täideviijast. Kui ingel oli valmis nuhtlema patust maailma, hakkas Faustina paluma, et ta seda ei teeks ja et maailm saaks parandada meelt. Otsekohe sai ta aru, et tema palve on jumaliku viha ees tühipaljas eimiski. Ometi nägi ta samal hetkel Pühima Kolmainsuse au suurust ning tundis oma südames Jeesuse armu väge. Püha Faustina hakkas Jumalat maailma eest paluma sõnadega, mida ta seesmiselt kuulis. Kui ta niiviisi palvetas, ei saanud ingel täide viia ärateenitud karistust, mis oli pattude eest igati õigustatud.

Järgmisel hommikul, 14. septembril, kuulis püha Faustina enda sees järgmisi sõnu: „Iga kord, kui lähed kabelisse, loe kohe palvet, mille sulle eile õpetasin. (...) See palve on minu viha lepitamiseks, sa hakkad seda lugema ühek-

sa päeva järjest roosipärja helmestel järgmisel viisil: kõigepealt loed ühe MEIE ISA, OLE TERVITATUD, MAARJA ja MINA USUN JUMALASSE. Seejärel loed MEIE ISA helmestel järgmised sõnad: „Igavene Isa, ma ohverdan Sulle Sinu armastatud Poja, meie Issanda Jeesuse Kristuse Ihu ja Vere, Hinge ja Jumalikkuse lepituseks meie ja kogu maailma pattude eest. OLE TERVITATUD, MAARJA helmestel loed järgmised sõnad: „Tema valuliku kannatuse pärast ole halastav meile ja kogu maailmale.“ Lõpuks loed kolm korda need sõnad: „Püha Jumal, Püha Vägev, Püha Surematu, halasta meie ja kogu maailma peale““ (Päevik, 476).

Need, kes loevad Jumala Halastuse palvepärga,

- ohverdavad Jumal Isale Jeesuse Kristuse „Ihu ja Vere, Hinge ja Jumalikkuse“ lepituseks enda, oma lähedaste ja terve maailma pattude eest. Ühinedes Jeesuse ohvriga, pöörduvad nad suurima armastuse poole, mida meie taevane Isa tunneb oma Poja vastu ja Temas kogu inimkonna vastu.
- kui usklikud palvetavad Jumala Halastuse palvepärga sügava usaldusega Jumala vastu ning täidavad igaks heaks palveks vajalikud tingimused (alandlikkus,

püsivus, kuulekus Jumala tahtele), võivad nad oodata selle palvega kaasnevate Kristuse lubaduste täitumist. Need lubadused on eriliselt seotud surmatunniga:

- õnneliku ja rahuliku surma arm – need armud ei saa osaks mitte ainult neile, kes palvepärga loevad, vaid ka surijatele, kelle kõrval seda palvet loetakse. Issand Jeesus ütles pühale Faustinale: „Ma hoian surmatunnil kui iseenda au iga hinge, kes loeb seda palvepärga; või kui surija eest loevad seda teised, on indulgents samasugune. Kui surija juures loetakse palvepärga, siis Jumala raev vaibub, hinge ümbritseb piiritu halastus ja minu halastuse sisemus hakkab liikuma minu Poja valuliku Kannatuse pärast“ (Päevik, 811).

- pöördumise ja pattude andekssaamise arm – Issand Jeesus lubas hea surma armu ka juhul, kui palvepärga loetakse vaid üks kord. Kuid jällegi on vajalik Jumalat usaldav ja ligimesele halastav hoiak. Jeesus ütles pühale Faustinale: „Preestrid hakkavad seda patustele pakkuma kui viimast pääsemislootust. Olgu patune kui kalestunud tahes, kui ta loeb palvepärga kasvõi üks kord, saab ta minu lõpmatust halastusest ikka armu“ (Päevik, 687).

- üldine lubadus ütleb: „Mu tütar, julgusta hingi lugema seda palvepärja, mille ma sulle andsin. Selle palvepärja lugemise puhul meeldib mulle anda kõike, mida minult palutakse“ (Päevik, 1541). Me peame meeles pidama, et see, mida me palume, peab vastama Jumala tahtele. Sest see, mis pole kooskõlas Tema tahtega, ei pruugi olla hea meie ja eriti meie igavese õnne jaoks. Ühel teisel korral ütles Jeesus pühale Faustinale: „(...) selle palvepärja lugemisega tood sa inimkonna mulle lähemale“ (Päevik, 929), ja veel: „Hingi, kes loevad seda palvepärja, ümbritseb minu halastus juba eluski, eriti aga surmatunnil“ (Päevik, 754).

Jumala Halastuse palvepärjal on palvena sügav teoloogiline tähendus. See on suunatud Jumal Isale, kellele me ohverdame „Sinu armastatud Poja, meie Issanda Jeesuse Kristuse Ihu ja Vere, Hinge ja Jumalikkuse“, see tähendab Jeesuse Kristuse tervenisti ja täielikult, lepituseks meie ja kogu maailma pattude eest, ning Tema valuliku kannatuse pärast palume Jumala halastust endale ja kogu maailmale. Tegelikult kajastavad need sõnad selgelt Trento Kirikukogu dekreeti pühima Armulauasakramendi kohta (1551). Dekreedi kolmandast peatükist võime lugeda: „Kohe pärast konsekratsiooni on meie Issanda tõeline Ihu ja Tema tõeline Veri koos Tema hinge ja jumalikkusega leiva ja veini

kujul.“ Iga püha Missa ajal saab Kristuse kannatus, surm ja ülestõusmine kohalolevaks kogu maailma altaritel. Ta on ennast ohverdanud kõigi inimeste pattude eest, seda muidugi oma inimloomuses (Ihu ja Vere ning ka Hingega), kuid inkarnatsiooni hetkest alates on Tema inimloomus ühendatud Tema jumaliku loomusega (Jumalikkusega) ühes Isikus. Lausudes sõnu „Ihu ja Vere, Hinge ja Jumalikkusega“ ühineme tegelikult Issanda Jeesuse ohvriga, mis toodi ristil meie lunastamiseks.

Sõnad „Sinu armastatud Poja“ puudutavad võimsaimat argumenti, mida me Jumala halastust paludes üldse kasutada saaksime, kuna need viitavad Jumala armastusele oma ainusündinud Poja ja Temas kõigi inimeste vastu. Lauses „halasta meie ja kogu maailma peale“ tähendab sõna „meie“ nii inimest, kes loeb palvepärja, kui ka neid, kelle eest ta tahab palvetada ja peab palvetama, väljend „kogu maailm“ tähendab aga kõiki maa peal elavaid ja ka puhastustules viibivaid inimesi. Seega, kui me loeme Jumala Halastuse palvepärja, sooritame ilusa vaimse halastusteo ligimete vastu.

Laiemas mõttes osutab „halastus“ Jumalale, kus iganes Ta ennast oma välises tegevuses ilmutab, see tähendab loomises, lunastuses, loodute ülendamisest armuseisundisse.

Kuid erilisel väljendub Jumala halastus Tema hoiakus tuua inimesed välja kõikvõimalikust patu ja moraalse laostumise hädast. Õigupoolest on Jumala andustus see, mis võtab ära meie patud ning selles kontekstis läheb Jumala halastus palju kaugemale. Viimane on eeskätt suunatud peamise inimese väärtusele, inimväärikusele, ja seda väärikust püüab ta päästa, puhastada ja tõsta, tuues selle välja igasugusest patu ja eksimuse hädast. Järelikult, lausudes sõnu „ole halastav“ (mis on tõlge originaalist „miej miłosierdzie“), palume Jumal Isal teha palju rohkem kui lihtsalt andestada meile meie patud. Paludes Tema lahkete, kannatlikku, kaastundlikku, heldet, andestavat ja ustavat armastust, väljendame sügavat usaldust, et Jumal oma halastuses ei lakka kunagi ülendamast ja ravimast kogu maailma patu ja eksimuse hädast. Sõna „halasta“ (mis on tõlge originaalist „zmiłuj się“) viitab patutunnistusele, millega algab iga püha Missa. See on hetk, mil me palume, et Jumal Isa annaks meile andeks meie patud, et võiksime vääriliselt osa võtta Euharistiast, mille käigus me võtame vastu Kristuse Ihu.

Kuidas palvetada Jumala Halastuse palvepärja?

Jumala Halastuse palvepärja palvetatakse Roosipärja palvehelmestel.

Alguses:

Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimel. Aamen.

Võimalikud alguspalved:

Sa surid, Jeesus, kuid elu allikas voolas hingede jaoks välja ja halastuse meri avanes kogu maailmale.

Oo elu läte, piiritu jumalik halastus, mähi endasse kogu maailm ja vala end meie peale.

Oo Veri ja Vesi, mis voolas välja Jeesuse Südamest halastuse allikana meile, ma usaldan Sind!

(Kolm korda)

Meie Isa...

Ole tervitatud Maarja...

Mina usun...

Suurtel helmestel:

Igavene Isa,

ma ohverdan Sulle Sinu armastatud Poja,

meie Issanda, Jeesuse Kristuse

Ihu ja Vere, Hinge ja Jumalikkuse

lepituseks meie

ja kogu maailma pattude eest.

Väikestel helmestel:

Tema valuliku kannatuse pärast
ole halastav meile ja kogu maailmale.

Lõpetuseks:

Püha Jumal, Püha Vägev, Püha Surematu,
halasta meie ja kogu maailma peale.
(Kolm korda)

Võimalik lõpupalve:

Igavene Jumal, Su halastusel pole piire ja Su kaastunde aardeid on lugematul hulgal. Vaata armuliselt meie peale ja tee suuremaks meie usaldus Sinu halastuse vastu, nii et me mitte kunagi, isegi suurimates raskustes, ei langeks meeleheitesse, vaid nõustuksime Sinuga alati ja usaldaksime Sinu tahet, mis ongi halastus ise.

Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimel. Aamen

Saartel helmestel

Igavene I - sa, ma ohverdan Sulle Sinu ar - mas - ta - tud Po - ja,
mei - e Is - san - da, Jee - su - se Kris - tu - se lhu ja Ve - re, Hin - ge ja Ju - ma - lik - ku - se
lepituseks mei - e ja kogu maa - il - ma pat - tu - de eest.

Väikestel helmestel I, III, V, VII, IX korral

Te - ma valuliku kan - na - tu - se pä - rast o - le halastav meile ja kogu maa - il - ma - le.

Väikestel helmestel II, IV, VI, VIII, X korral

Te - ma valuliku kan - na - tu - se pä - rast o - le halastav meile ja kogu maa - il - ma - le.

Lõpetus

Pü - ha Ju - mal, Pü - ha Vä - gev, Pü - ha Su - re - ma - tu, halasta mei - e ja kogu maa - il - ma - pe - le.
Pü - ha Ju - mal, Pü - ha Vä - gev, Pü - ha Su - re - ma - tu, halasta mei - e ja kogu maa - il - ma - pe - le.
Pü - ha Ju - mal, Pü - ha Vä - gev, Pü - ha Su - re - ma - tu, halasta mei - e ja kogu maa - il - ma - pe - le.

JUMALA HALASTUSE PÜHA

30. aprillil 2000, püha Faustina kanoniseerimise päeval Roomas, kuulutas Johannes Paulus II kogu Kiriku jaoks välja Halastuse püha. Nii jõudis lõpule aastatepikkune püüdlus viia see püha sisse liturgilisse kalendrisse. Halastuse püha sisseadmist palus Issand Jeesus esimest korda Ploockis 1931. aastal, kui Ta väljendas oma taht Jumala Halastuse pildi kohta: „Ma tahan, et seda pilti, mille sa maalid pintsliga, õnnistataks pühalikult esimesel pühapäeval pärast Ülestõusmispüha; see pühapäev peab saama Halastuse pühaks“ (Päevik, 49). Püha Faustina päevikus on vähemalt neliteist korda mainitud meie Issanda Jeesuse soovi, et Kirikus seataks ametlikult sisse Halastuse püha.

Esimese Ülestõusmispüha-järgse pühapäeva valimisel Halastuse pühaks on väga sügav teoloogiline tähendus. See viitab tihedale seosele paasamüsteeriumi ja Jumala halastuse müsteeriumi vahel. Et meie Issand Jeesus läheb läbi kannatuse ja surma aulisesse ülestõusmisesse, toomaks

meile lunastust, on kahtlemata Jumala halastuse võimsaim väljendus. Kirik tahab pikendada Kristuse paasamüsteeriumi rõõmsat pühitsemist kaheksa päeva vältel, mida nimetatakse ülestõusmisoktaaviks ning mis kulmineerub esimesel pühapäeval pärast Ülestõusmispüha. Varem oli seda päeva nimetatud Valgeks pühapäevaks katehumeenide auks, kes pärast seda, kui nad paasaööl ristiti, tähistasid seda pidulikult, tulles kaheksa päeva jooksul valgesse riietunud kirikusse. Selle püha teine erijoon on seotud pihisakramendiga, mis seati sisse Kristuse ülestõusmise päeval. Just esimesel pühapäeval pärast Ülestõusmispüha loetakse pühal Missal sellest sündmusest kõnelevat evangeeliümikatkendit. Peale selle õnnistatakse ja austatakse Halastuse pühal avalikult Jumala Halastuse pilti, mis kujutab Issandat Jeesust pihisakramendi sisseadmise hetkel. Kaks kiirt, punane ja kahvatu, mida meie Issand Jeesus nimetas halastuse kiirteks, ei tähista vee ja vere sümbolitena mitte ainult ristimist, pihti ja Armulauda, vaid ka teisi sakramente.

Lahutamatu sidet paasamüsteeriumi ja Jumala halastuse müsteeriumi vahel rõhutab ka Jumala Halastuse palvepärga noveen, mis algab Suurel Reedel, valmistamaks ette Jumala Halastuse püha. Meie Issand Jeesus ütles pühale Faustinale, et Halastuse pühale peab eelnema noveen ning andis talle intentsioonid, mille eest üheksa päeva jooksul palvetada.

Koos konkreetsete igapäevaste intentsioonidega andis Ta Faustinale edasi ka üldised intentsioonid: et kogu maailm pöörduks ning kõik inimesed Jumala Halastust paremini tundma õpiksid ja ülistaksid. Konkreetsete igapäevaste intentsioonide kohta ütles Issand Jeesus pühale Faustinale: „Igal noveeni päeval tood sa minu Südame juurde erilise rühma hingi ja kastad nad minu halastuse merre, ja mina toon kõik need hinged oma Isa koju. (...) Iga päev palud sa mu Isa käest minu kibeda kannatuse läbi nendele hingedele armu“ (Päevik, 1209). Kuid me peame meeles pidama – nagu nimigi ütleb – et Jumala Halastuse palvepärja noveeni peamine sisu on palvepärja lugemine üheksa päeva jooksul.

Jumala Halastuse püha on kõigi pühale Faustinale ilmutatud Jumala Halastuse vagaduskommete seas kõrgeimal kohal lubaduste tõttu, mille Issand Jeesus sellega sidus, ning selle püha koha tõttu liturgias. Selle püha suurus, mis eristab seda teistest pühadest ning Jumala Halastuse vagaduskommetest, ilmneb kõige tähenduslikumalt selle universaalsuses: see on and eranditult kõigile inimestele. Veelgi enam, isegi kõige paadunumatele patustele võivad osaks saada kõik armud, mida Issand Jeesus sel päeval anda lubas, kui nad vaid pöörduvad ning tulevad Jumala halastuse allika juurde. Teine Jumala Halastuse püha iseloomulik joon on see, et sellel päeval pakutakse nii üksik-

isikutele, kogukondadele kui kogu maailmale kõikvõimalikke armusid, nii vaimseid kui maiseid. Tegelikult võime paluda ükskõik mida nii endale kui teistele, eeldusel, et see on kooskõlas Jumala tahtega (see ei ole vastuolus meie ja teiste heaolu ja lunastusega).

Halastuse püha suurus tuleks mõõta eriliste lubaduste suurusega, millega Issand Jeesus selle sidus. Sel päeval tahab Ta olla eriliselt helde ning jagada hulgaliselt erakordseid arme kõigile inimestele. Issand Jeesus ütles pühale Faustinale: „Ma soovin, et Halastuse püha oleks kõigile hingedele, eriti aga vaestele patustele, turva- ja varjupaik. Sel päeval on avatud mu halastuse sügavused. Ma kalkan armude mere nende hingede peale, kes tulevad mu halastusallika juurde. (...) Ärgu kartku mulle läheneda ükski hing, isegi kui ta patud on nagu purpur“ (Päevik, 699).

Kuid suurim lubadus on tõeliselt erakordne: „Hing, kes tuleb pihile ja pühale Armulauale, saab täielikult andeks patud ja vabaks karistustest“ (Päevik, 699). Isa prof. Rózycki järgi on selle lubadusega seotud arm palju suurem kui täielik indulgents, mis kustutab sooritatud pattudega kaasneva ajaliku karistuse, kuid ei kustuta kunagi pattu ennast. See arm on tegelikult suurem kui kõik sakramentide kaudu saadavad armud, erandiks on muidugi ristimine,

mis toob kaasa kõigi pattude andeksandmise. Oluline on rõhutada, et Kristuse lubadus kustutada täielikult patud ja karistus on seotud püha Armulaua ja pihisakramendi vastuvõtmisega Halastuse pühal (pihile minna võib ka Halastuse pühale vahetult eelnevatel päevadel). Ainult sellel tingimusel võib Issanda Jeesuse lubatud erilist pattude ja karistuse täieliku kaotamise armu Jumala Halastuse pühal võrrelda ristimise sakramentaalse armuga ning seetõttu on seda mõnikord nimetatud „teiseks“ või „uueks ristimiseks“. See lubadus võib kõlada üllatavalt või isegi ehmatavalt, kuid see ei ole vastuolus Kiriku õpetusega, kuna on allutatud sakramentidele.

Kuidas me peaksime Halastuse püha tähistama, et võtta vastu kõiki armusid, mida Issand Jeesus lubas anda? Tema tahte järgi tuleb sel päeval avalikult õnnistada ja austada Jumala Halastuse pilti ning preestrid peaksid rääkima Jumala piiritust halastusest. Need, kes soovivad vastu võtta kõiki armusid (eriti suurimat armu – pattude ja karistuse täielikku kustutust), peavad rääkima järgmised tingimused:

- olema armuseisundis – pihisakrament (pihile võib minna ka mõnel Halastuse pühale eelneval päeval)
- võtma vastu Armulauda
- austama Halastava Jeesuse pilti

- palvetama Jumala Halastuse palvepärga noveeni üheksal päeval, mis eelnevad Halastuse pühale
- võtma vastu sakramente Jumala Halastuse vagaduse vaimus (usaldades Jumalat ning olles halastavad ligimeste vastu)
- soovima kindlalt hoiduda igasugusest, isegi andeksantavast patust
- sooritama sel päeval vähemalt ühe halastusteo ligimese vastu

Jumala Halastuse noveen, mille Issand Jeesus palus pühal Faustinal kirja panna ja palvetada enne Halastuse püha. Noveen algab Suurel Reedel.

Issand Jeesus ütles pühale Faustinal: „Ma tahan, et sa nende üheksa päeva jooksul tooksid hinged minu halastuse allika juurde, et nad ammutaksid sealt jõudu ja kosutust ja kogu armu, mida nad vajavad elu raskustes, eriti aga surmatunnil. Igal päeval tood sa minu Südame juurde erilise rühma hingi ja kastad nad minu halastuse merre. Aga mina toon kõik need hinged oma Isa koju. Sa teed seda selles elus ja järgmises. Ma ei keela midagi ühelegi hingele, kelle sa tood minu halastuse allika juurde. Iga päev palud sa mu Isa käest minu kibeda kannatuse läbi nende hingedele armu.“

Esimene päev

Täna too minu juurde kogu inimkond, eriti aga kõik patused ning kasta nad minu halastuse merre. Seeläbi lohutad sa mind kibedas kurbuses, millesse tõukab mind hingede kaotamine.

Halastavaim Jeesus, kelle olemus on meile kaasa tunda ja andeks anda, ära vaata meie pattude peale, vaid selle usalduse peale, mis meil Sinu lõputu headuse vastu on. Võta meid kõiki oma Kaastundlikeima Südamе kambrisse ja ära lase meil sealt kunagi lahkuda. Me palume seda Sinult Sinu armastuse läbi, mis ühendab Sind Isaga ja Püha Vaimuga.

Igavene Isa, pööra oma halastav pilk kogu inimkonna, eriti aga vaeste patuste peale, kes kõik on suletud Jeesuse Kaastundlikeimasse Südamesse. Tema valuliku kannatuse pärast osuta meile oma halastust, et me võiksime ülistada Sinu halastuse kõikvõimsust igavesest ajast igavesti. Aamen.

Teine päev

Täna too minu juurde preestrite ja ordurahva hinged ning kasta nad minu piiritusse halastusse. Nemad andsid mulle jõu taluda minu kibedat kannatust. Läbi nende, nagu läbi kanalite, voolab minu halastus inimkonna peale.

Halastavaim Jeesus, kellest tuleb kõik, mis on hea, rohkenda meis oma armu, et me teeksime väärilisi halastustegusid, ning et kõik, kes neid näevad, võiksid ülistada Halastuse Isa, kes on Taevas.

Igavene Isa, pööra oma halastav pilk [valitute] seltskonna peale oma viinapuuaias – preestrite ja Jumalale pühendunud hingede peale ning kingi neile oma õnnistuse vägi. Oma Poja Südamе armastuse pärast, millesse need hinged on mähitud, anna neile edasi oma vägi ja valgus, et nad võiksid juhatada teisi lunastuse teel ja laulda ühel häälel kiitust Sinu piiritule halastusele igavesti. Aamen.

Kolmas päev

Täna too minu juurde kõik pühendunud ja ustavad hinged ning kasta nad minu halastuse merre. Need hinged lohusid mind Ristiteel, nad olid mulle trööstitilgaks keset kibeduse merd.

Halastavaim Jeesus, oma halastuse aardekambrist jagad Sa ülikülluslikult armusid igaihele. Võta meid oma halastavaima Südamе kambrisse ja ära lase meil sealt kunagi lahkuda. Me palume seda Sinult selle imelise armastuse pärast tavase Isa vastu, mis Sinu Südamеs nii tuliselt põleb.

Igavene Isa, pööra oma halastav pilk ustavate hingede kui oma Poja pärandi peale. Tema valuliku kannatuse pärast anna neile oma õnnistus ja ümbritse nad lakkamatu kaitsega, et nad eales ei lakkaks armastamast ega kaotaks püha usu aaret, vaid võiksid koos kõigi inglite ja pühakute hulkadega ülistada Sinu piiritut halastust igavesti. Aamen.

Neljas päev

Täna too minu juurde paganad ja need, kes mind veel ei tunne. Ka nende peale mõtlesin ma oma kibedas kannatuses ja nende tulevane innukus lohutas mu Südant. Kasta nad minu halastuse merre.

Halastavaim Jeesus, Sina oled kogu maailma Valgus. Võta oma halastavaima Südame kambrisse paganate hinged, kes Sind veel ei tunne. Sinu armu kiired valgustagu neid, et ka nemad koos meiega võiksid ülistada Sinu imelist halastust, ja ära lase neil lahkuda sellest eluasemest, mis on Sinu Kaastundlikeim Süda.

Igavene Isa, pööra oma halastav pilk paganate hingede peale ja nende peale, kes Sind veel ei tunne, kuid kes on suletud Jeesuse Kaastundlikeimasse Südamesse. Too nad Evangeeliumi valguse juurde. Need hinged ei tea, kui suur õnn on Sind armastada. Tee, et ka nemad võiksid ülistada Sinu halastuse heldust igavesti. Aamen.

Viies päev

Täna too minu juurde hinged, kes on lahku löönud minu Kirikust ning kasta nad minu halastuse merre. Minu kibedas kannatuses rebisid nad lõhki minu Ihu ja Südame, see tähendab, minu Kiriku. Kui nad pöörduvad tagasi ühtsusesse Kirikuga, kasvavad kinni mu haavad ja sel viisil leevendavad nad mu kannatust.

Halastavaim Jeesus, Headus Ise, Sa ei keela valgust neile, kes seda Sinult paluvad. Võta oma Kaastundlikeima Südame kambrisse kõik need hinged, kes on lahku löönud Sinu Kirikust. Too nad oma valguse läbi ühtsusesse Kirikuga ja ära lase neil lahkuda oma Kaastundlikeima Südame kambrist, vaid tee, et ka nemad ülistaksid Sinu halastuse heldust.

Igavene Isa, pööra oma halastav pilk nende hingede poole, kes on ära raisanud Sinu õnnistused ja kuritarvitanud Sinu armusid, püsites kangekaelselt oma eksitustes. Ära vaata nende eksimuste peale, vaid Sinu enda Poja armastuse ja Tema kibeda kannatuse peale, mille Tä nende pärast läbi tegi, sest ka nemad on suletud Jeesuse Kaastundlikeimasse Südamesse. Tee, et ka nemad võiksid ülistada Sinu suurt halastust igavesti. Aamen.

Kuues päev

Täna too minu juurde tasased ja alandlikud hinged ja väikeste laste hinged ning kasta nad minu halastusse. Need hinged sarnanevad kõige rohkem minu Südamele. Nad andsid mulle jõudu minu kibedas surmaheitluses. Ma nägin neid maiste inglitena, kes valvavad minu altarite juures. Nende peale valan ma oma armu joad. Ainult alandlik hing on võimeline minu armu vastu võtma. Alandlikele hingedele kingin ma oma usalduse.

Halastavaim Jeesus, Sina ise oled öelnud: „Õppige minust, sest ma olen tasane ja südamelt alandlik.” Võta oma Kaastundlikeima Südame kambrisse kõik tasased ja alandlikud hinged ja väikeste laste hinged. Need hinged viivad vaimustusse terve taeva ning nad on taevase Isa lemmikud. Nad on magusalt lõhnav lillekimp Jumala aujärje ees, Jumal Ise tunneb neist rõõmu. Neil hingedel on jääv koht Sinu Kaastundlikeimas Südames, oo Jeesus, ja nad laulavad lakkamatult armastuse ja halastuse hümnid.

Igavene Isa, pööra oma halastav pilk tasaste ja alandlike hingede peale ja väikeste laste hingede peale, kes on suletud Jeesuse halastavaima Südame kambrisse. Need hinged sarnanevad kõige rohkem Sinu Pojale. Nende magus lõhn tõuseb maa pealt üles ja ulatub Sinu aujärjeni. Halastuse ja

kogu headuse Isa, ma palun Sind armastuse ja kiindumuse pärast, mis Sul nende hingede vastu on: õnnista tervet maailma, et kõik hinged võiksid üheskoos laulda Sinu halastuse kiituslaulu igavesti. Aamen.

Seitsmes päev

Täna too minu juurde hinged, kes erilisel viisil austavad ja ülistavad minu halastust ning kasta nad minu halastusse. Need hinged kurvastasid kõige rohkem minu kannatuse pärast ja sisenesid kõige sügavamalt minu Vaimu. Nad on minu Kaastundlikeima Südame elavateks kujutisteks. Need hinged säravad igaveses elus erilise valgusega. Mitte keegi neist ei lähe põrgutulle. Ma kaitsen eriliselt igaüht neist tema surmatunnil.

Halastavaim Jeesus, kelle Süda ongi Armastus, võta oma Kaastundlikeima Südame kambrisse nende hinged, kes erilisel viisil ülistavad ja austavad Sinu halastuse suurust. Need hinged on väelised Jumala enda väega. Keset kõiki kannatusi ja õnnetusi lähevad nad edasi, olles kindlad Sinu halastuses. Need hinged on ühendatud Jeesusega ja kannavad oma õlul kogu inimkonda. Nende hingede üle ei mõisteta karmilt kohut, vaid Sinu halastus haarab nad endasse, kui nad sellest elust lahkuvad.

Igavene Isa, pööra oma halastav pilk hingede peale, kes ülistavad ja austavad Sinu suurimat omadust, Sinu piiritut halastust, ja kes on suletud Jeesuse Kaastundlikeimasse Südamesse. Need hinged on elav Evangeelium, nende käed on täis halastustegusid ja nende rõõmust ülevoolav vaim laulab halastuse laulu Sulle, oo Kõigekõrgem! Ma palun Sind, oo Jumal: osuta neile oma halastust selle lootuse ja usalduse kohaselt, mille nad on Sinu peale pannud. Täitugu neis Jeesuse töotus, kes neile ütles: hingi, kes austavad minu piiritut halastust, kaitsen mina ise nagu omaenda au kogu nende elu vältel, eriti aga nende surmatunnil.

Kaheksas päev

Täna too minu juurde hinged, kes on vangistatud puhastustulle ning kasta nad minu halastuse sügavikku. Minu Vere joad jahutagu nende kõrvetavaid leeke. Kõiki neid hingi armastan ma väga. Nad tasuvad võlgu minu õiglusele. Sinu võimuses on tuua neile leevendust. Võta minu Kiriku aardekambrist kõik indulgentsid ja ohverda nende eest. Oo, kui sa vaid tunneksid piinu, mida nad kannatavad, ohverdaksid sa nende eest lakkamatult vaimu almuseid ja tasuksid nende võlgu minu õiglusele.

Halastavaim Jeesus, Sina ise oled öelnud, et Sa tahad halastust. Nii toon ma Sinu Kaastundlikeima südame kambrisse

kõik puhastustule hinged, need hinged, kes on Sulle väga kallid, kuid kes peavad tasuma võlgu Sinu õiglusele. Kustutagu Vere ja Vee joad, mis voolasid välja Sinu Südamest, puhastustule leegid, et ka seal ülistataks Sinu halastuse väge.

Igavene Isa, pööra oma halastav pilk puhastustules kannatavate hingede peale, kes on suletud Jeesuse Kaastundlikeimasse Südamesse. Ma palun Sind Jeesuse, Sinu Poja valuliku kannatuse pärast ja kogu kibeduse pärast, millega oli üle valatud Tema kõige püham Hing, ilmuta oma halastust hingedele, kes on Sinu õiglase pilgu all. Ära vaata nende peale teisiti kui ainult Jeesuse, Sinu armastatud Poja haavade läbi, sest me usume kindlalt, et Sinu headusel ja kaastundel pole piiri. Aamen.

Üheksas päev

Täna too minu juurde hinged, kes on muutunud leigeks ning kasta nad minu halastuse sügavikku. Need hinged haavavad minu Südant kõige valusamalt. Minu hing kannatas Ketsemani aias hirmsaimat põlgust leigete hingede pärast. Nemand olid põhjuseks, miks ma hüüdsin: „Isa, kui sa tahad, võta see karikas minult ära!“ Nende viimane pääsemise lootus on põgenemine minu halastuse juurde.

Halastavaim Jeesus, Sina oled Kaastunne Ise. Ma toon leigid hinged Sinu Kaastundlikeima Südamel kambrisse. Sinu puhta armastuse tules süttigu uuesti põlema need leigid hinged, kes nagu laibad täidavad Sind sügava põlgusega. Oo Kaastundlikeim Jeesus, kasuta oma halastuse kõikvõimsust ja tõmba nad oma armastuse leeki ning lase neil osa saada pühast armastuse annist, sest miski pole Sinu jaoks võimatu.

Igavene Isa, pööra oma halastav pilk leigete hingede peale, kes on siiski suletud Jeesuse Kaastundlikeimasse Südamesse. Halastuse Isa, ma palun Sind Sinu Poja kibeda kannatuse ja kolmetunnise surmaheitluse pärast ristil, lase ka neil ülistada Sinu halastuse sügavikku. (Päevik, 1209-1229)

HALASTUSE TUND

Jeesuse Kristuse ristisurma tund on kindlasti kõige õigem aeg Jumala halastuse austamiseks. 1937. aastal Krakovis, asjaoludel, mida püha Faustina pole täielikult kirjeldanud, soovitas Issand Jeesus pühal Faustinal austada Tema surmatundi: „Kell kolm minu halastust, eriti patustele, ja kasvõi hetkeks uputa ennast minu kannatamisse, eriti minu mahajätusse surmaheitluses. See on kogu maailma jaoks suure halastuse tund. Ma lasen sul minna sisse minu surma kurbusesse. Sel tunnil ei keela ma midagi hingele, kes palub mind minu Kannatuse nimel...“ (Päevik, 1320). Niisiis on oluline, et Jumala Halastust austataks kell kolm päeval ning samal ajal palutaks tungivalt kõiki vajalikke armusid kogu maailmale ja eelkõige patustele.

Paar kuud hiljem, 1938. aasta veebruaris, kordas Issand Jeesus oma surmatunni kohta käivat soovi ning määras kindlaks sellele Jumala Halastuse vagaduskombele sobivad palved: „Mu tütar, proovi sel tunnil käia ristiteed, kui sinu

kohustused seda lubavad; aga kui sa ei saa ristiteele minna, siis astu vähemalt korraks sisse kabelisse ja kummarda minu Südant, mis on pühimas Altarisakramendis, täis halastust; aga kui sa ei saa minna kabelisse, süvene palvesse seal, kus oled, vähemalt veidikesekski“ (Päevik, 1572).

Issand Jeesus loetles kolm tingimust selle tunni palvete jaoks: 1) need peavad olema suunatud Jeesusele Kristusele, 2) neid tuleb lugeda täpselt kell kolm pärastlõunal, 3) need peavad tuginema Kristuse kannatuse väärtusele ja teenetele. Issand Jeesus lubas: „Sel tunnil saad küsida enda ja teiste jaoks kõike; sel tunnil tuli kogu maailmale arm – halastus võitis õigluse“ (Päevik, 1572). Muidugi on oluline meeles pidada, et see, mida me Jumalalt kell kolm palume, oleks kooskõlas Tema tahtega. Samuti peavad meie palvetega koos käima Jumalat usaldav hoiak ning halastusteed ligimeste vastu.

Halastuse tunnil võime Jumala Halastuse austamiseks:

- mõtiskleda Kristuse kannatuse üle
- palvetada Ristiteed
- austada pühimat Altarisakramenti
- lugeda Jumala Halastuse palvepärja (samal ajal tuleb teada, et palvepärj ei ole eriliselt Halastuse tunni palve,

kuna see on omaette Jumala Halastuse vagaduskomme ning seda võib palvetada ükskõik millisel ajal nii päeval kui öösel)

- lugeda palve: „Oo Veri ja Vesi, mis voolas välja Jeesuse Südamest halastuse allikana meile, ma usaldan Sind!“
- pidada sel tunnil väike vaikushetk, ükskõik kus me parajasti ka ei viibiks, ning püüda ühineda ristil sureva Kristusega.

JUMALA HALASTUSE AUSTAMISE LEVITAMINE

Jumala Halastuse vagaduskommete seas on ära nimetatud ka Jumala Halastuse austamise levitamine. Seda põhjusel, et teatud Jeesuse lubadused on seotud ka selle Jumala Halastuse vagaduskombega: „Hingi, kes kuulutavad minu halastuse au, kaitsen ma kogu elu nagu hell ema oma lapsukest, ja surmatunnil ei ole ma neile Kohtumõistja, vaid Halastav Päästja“ (Päevik, 1075). Seda lubas Issand Jeesus kõigile, kes mingil moel Tema halastust levitavad. Peale selle rääkis ta pühale Faustinale erilisest lubadusest preestrite jaoks: „Kalestunud patused parandavad meelt nende sõnadest, kui nad räägivad minu piiritust halastusest, kaastundest, mis on minu Südamel nende jaoks. Preestritele, kes kuulutavad ja annavad au minu halastusele, annan ma imelise väe, ma salvin nende sõnu ja puudutan nende südameid, kellele nad räägivad“ (Päevik, 1521).

Jumala Halastuse austamise levitamine ei nõua erilisi tegusid või sõnu, vaid alati kristlikku Jumala usaldamise ning

ligimese vastu üha halastavamaks muutumise hoiakut. Oma eluajal andis püha Faustina just sellise kristliku hoiaku eeskuju. Ta mõtiskles lakkamatult Jumala halastuse üle eeskätt Piiblis: loomistöös ja lunastuses, Jumala sõnades ja tegudes, aga ka pühas Kirikus ja sakramentides. Iga päev, kõiges, mis juhtus, püüdis püha Faustina näha Jumala armastavat kätt. Seetõttu pidas ta kõike head Jumalalt tulevaks ja Tema halastuse anniks. Oma päevikus kirjutas ta: „Sinu halastus on põimitud meie ellu nagu kuldlõng, mis hoiab meie olemuse sidet Jumalaga heas korras. Temal ei ole õnne jaoks midagi vaja, nii et kõik on ainult Tema halastuse tegu“ (Päevik, 1466). Jumal oli püha Faustinat õnnistanud erilise kontemplatsiooniga. Tänu sellele oli ta võimeline Jumala halastuse müsteeriumi erilisel viisil mõistma ja seda tulemusrikkalt maailmale kuulutama.

Püha Faustina levitas Jumala Halastuse austamist eeskätt oma elu kaudu, mida iseloomustas silmapaistev Jumala usaldamise ja ligimesele halastamise vaim. Et selles vaimus iga päev kasvada, tegi ta kõikvõimalikke pingutusi, täitmaks ustavalt Jumala tahet, ning kasutas iga võimalust teha halastustegusid teistele. Ta ihkas olla Jumala Halastuse elav kehastus, nii et igaüks võiks teda vaadates tunda, et Jumal on hea ja halastav. Sellest soovist kirjutas püha Faustina oma päevikus nii: „Iga Sinu pühak peegeldab endas üht

Sinu voorust, mina soovin peegeldada Sinu kaastundlikku ja halastusest tulvil Südan, ma tahan sellele au anda“ (Päevik, 1242). Jumalat usaldav (Jumala tahet täitev) ja ligimesele halastav hoiak on võimsaim viis, mille kaudu Jumala Halastuse austamine saab tulemuslikult levida.

Kõik Jumala Halastuse vagaduskombed püüdleval Kiriku religioosse elu uuendamise poole kristlikus usalduse ja halastuse vaimus. Just selles kontekstis tuleks vaadelda „uue kongregatsiooni“ ideed, mille leiame püha Faustina „Päevikust“: „Jumal nõuab, et oleks kongregatsioon, mis kuulutaks maailmale Jumala halastust ja paluks seda maailmale“ (Päevik, 436). See Issanda Jeesuse soov sai pühas Faustinas küpseks järk-järgult. Algul arvas ta, et Jeesus tahab rangelt kontemplatiivset religioosset kongregatsiooni. Kuid „Päeviku“ järgmised peatükid näitavad, et Jeesus pidas silmas suurt liikumist Kirikus (kuhu kuuluksid nii ordurahvas, preestrid kui ilmikud), mis kannab tänapäeval nime Jumala Halastuse Apostellik Liikumine. See ülemaailmne inimeste kogukond on pere, keda ühendab eelkõige Jumal oma halastuse müsteeriumis. See kogukond hõlmab kõiki neid, kes igatsevad peegeldada Jumala halastust nii omaenda südameis ja tegudes, kui ka seda, et Jumala halastus peegelduks kõigis hingedes. Sellesse kogukonda kuuluvad inimesed, kes elavad Evangeeliumi

ideaali järgi usaldusest ja halastusest, kuulutatavad mõistusele hoomamatuks jäävat Jumala halastuse müsteeriumi ning võtavad vastu Jumala Halastust maailma jaoks oma palvete, paastumiste, suretamiste ja kannatuste läbi, olles ühendatud Jeesuse Kristusega. Püha Faustina missioon leiab sügava õigustuse Pühakirjas ja Kiriku dokumentides, eriti aga Johannes Paulus II entsüklikas „*Dives in Misericordia*“.

Võttes arvesse ülalmainitud, võib välja tuua järgmised Jumala Halastuse austamise levitamise viisid:

- elada Jumalat usaldavas (Tema tahet täitvas) ja ligimesele halastavas vaimus
- kuulutada Jumala halastust sõnade ja kirjutiste kaudu (kedagi kohates talle rääkida ja teda õpetada; kasutada meediat ja anda välja raamatuid)
- palvetada ja paluda Jumala halastust kogu maailmale Kiriku liturgias osalemise, isikliku palve või Jumala Halastuse vagaduskommete täitmisega
- ühendada oma palved, paastumised, tööd, suretamised ja kõik kannatused Jeesuse Kristuse palvete, paastumiste, tööde, suretamiste ja kannatustega („Iga patuse hinge pöördumine nõuab ohverdust“ (Päevik, 961)).

JUMALA HALASTUS ARMULAUA- JA PIHISAKRAMENDIS

Seitse sakramenti, mida Kirikus ja Kiriku kaudu antakse, on halastava Jumala imelised kingitused. Need puudutavad meie kristliku elu kõiki olulisi aegu ja hetki. Andes sündimise ja kasvamise, tervendamise ja tugevuse, aitavad nad meil kasvada usus, lootuses ja armastuses. Sakramentide kaudu saame rikkalikult jumaliku elu aardeid ning kasvame pühaduse poole. Sakramentide seas mängivad Armulaud ja piht meie kristlikus elus erilist rolli.

Armulaud – halastuse kohalolu

Oma suures armastuses meie vastu andis Issand Jeesus meile suure halastuse ime: püha Armulauasakramendi. Kristuse ülestõusmine ausse polnud inkarnatsiooni, Tema inimesekssaamise lõplik põhjus. Inkarnatsioon eeldas, et Issand Jeesus jääb meiega aegade lõpuni Armulauas. Selle oma armastuse suurima ime läbi jääb Issand Jeesus meie juurde leiva ja veini kujul, mitte ainult meie vaimseks toiduks, vaid ka selleks, et meie oleksime koos Temaga.

Armulaud on Jumala Halastuse vagaduses keskse tähtsusega ning paljud vagaduskombed on oma olemuselt euharistilised, eriti piht, palvepärg ja Jumala Halastuse püha. Piht oma punaste ja kahvatute kiirtega kujutab Armulaua Issandat Jeesust, kelle Süda on läbi torgatud ja valab nüüd meie halastuse allikana välja verd ja vett. See on piht Jumala halastuse ohvriannist, mis saab kohalolevaks igal pühal Missal.

Püha Faustina kirjutab oma „Päevikus“ mitu korda sellest, kuidas ta ei ole näinud punaseid ja kahvatuid kiiri tulemas mitte pildist, vaid pühast Hostiast, ning kord, kui preester tõi välja pühima Sakramendi, nägi Faustina pildist tulevaid kiiri läbistamas Hostiat ja üle kogu maailma laiali levimas (vt Päevik 441). Nii peaksime ka meie ussilmadega nägema igas Hostias halastavat Päästjat end meile halastuse allikana välja valamas.

See arusaam Armulauast kui armu ja halastuse allikast ei esine ainult „Päevikus“, vaid ka Kiriku õpetuses. Kirik õpetab selgelt, et kõik teised sakramendid on suunatud Armulaua poole ning ammutavad sellest oma väe: „Nii teised sakramendid kui kogu Kiriku teenimine ja iga apostolaadi heaks tehtav töö on seotud püha Armulauaga ning on selle poole suunatud. Pühim Armulaud sisaldab

kogu Kiriku vaimulikku aaret, nimelt Kristust ennast, kes on meie Paasatall“ („*Presbyterorum Ordinis*“,5). Kirik õpetab, et Armulaud on „kristliku elu allikas ja kõrgpunkt“ („*Lumen Gentium*“, 11).

Seega pole ime, et püha Faustina oli Armulauale niivõrd pühendunud ja kirjutas oma päevikus sellest nii jõuliselt: „Oh, kui hirmutavad saladused saavad teoks püha Missa ajal! (...) Ükskord saame teada, mida Jumal igal Missal meie heaks teeb ja missugune and meie jaoks valmib. Sellist andi on saanud lubada ainult Tema jumalik armastus. (...) Pulbitsev eluallikas ning nii sulnis ja täis väge iga hinge jaoks“ (Päevik, 914). „Kõik, mis minus on head, on teinud püha Armulaud“ (Päevik, 1392). „Sina oled minu pühaduse kogu saladus“ (Päevik, 1489). „(...) mind hoiab ülal ainult üks asi, see on püha Armulaud, sellest ammutan ma jõudu, selles on mu vägi. (...) Hostias peidus olev Jeesus on minu jaoks kõik. (...) Ma ei oskaks anda Jumalale au, kui mu südames ei oleks Euharistiat“ (Päevik, 1037). „Oo elav Hostia, mu ainus Jõud, armastuse ja halastuse Allikas, haara endasse kogu maailm, anna jõudu nõrkadele hingedele. Oo, õnnistatud hetk ja silmapilk, mil Jeesus jättis meile oma halastavast halastavama südame“ (Päevik, 223).

Meeleparandus – halastuse kohus

Selleks, et aidata meil valmistuda meie halastava Päästja tõelist Ihu ja Verd, Hinge ja Jumalikkust Armulauas vastu võtma, on meie Issand Jeesus jätnud meile teise „halastuse ime“, meeleparanduse sakramendi. Ka siin on Issand Jeesus meie jaoks olemas – meie *kõigi* jaoks, kui tahes suured on me patud – halastava Päästjana, halastuse allikana, kes puhastab, lohutab, andestab ja taastab elule. Ta rääkis sellest pühale Faustinale palju kordi: „Kui tuled pühale pihile, sellele minu halastuse allikale, siis voolab sinu hinge peale alati minu Südamest väljunud Veri ja Vesi“ (Päevik, 1602). „Halastuse kohtus [lepituse sakramendis] (...) juhtuvad suurimad imed, mis pidevalt korduvad“ (Päevik, 1448). „Siin kohtuvad hinge viletsus ja halastuse Jumal“ (Päevik, 1602). „Tule mu esindaja jalge ette usuga“ (Päevik, 1448). „Mina Ise ootan sind pihitoolis, ma ainult varjan end preestri taga, aga hinges tegutsen ise“ (Päevik, 1602). „(...) nagu ennast minus ette valmistad, nii ka pihid minu ees. Ma ainult varjan end preestri taga. Ära kunagi arutle, missugune see preester on, keda ma kasutan, ja nõnda ava ennast pihil nagu minu ees ja ma täidan su hinge oma valgusega“ (Päevik, 1725).

Selleks, et rõhutada nende kahe suure halastuse sakramendi tähtsust, on meie Issand Jeesus teinud nende vastuvõtmise vajalikuks tingimuseks neile, kes peavad Jumala Halastuse püha, et saada Tema lubatud täielik pattude ja karistuse kustutus. Mõlemad sakramendid seati sisse ülemises toas Viimsel Öhtusöömaajal ning on omavahel tihedalt seotud. Mõlemad sakramendid on sümboolselt kohal Halastava Jeesuse pildil.

VALITUD PALVEID PÜHA FAUSTINA „PÄEVIKUST“

Jumalaemale

Maarja, mu Ema ja Valitsejanna, Sulle annan oma hinge ja keha, oma elu ja surma, ja kõik, mis peale seda tuleb. Annan kõik Sinu kätte, oo mu Ema, kata oma neitsiliku mantliga minu hing ning anna mulle südame-, hinge- ja ihupuhtuse armu. Kaitse mind oma väega kõikide vaenlaste eest, ja eriti nende eest, kes oma kurjust varjavad vooruse maskiga (Päevik, 79). Kinnita mu hinge, et valu teda ei murraks. Armu Ema, õpeta mind elama Jumala väes (Päevik, 315). Oo Maarja, hirmus mõök läbistas Sinu püha hinge. Keegi peale Jumala ei mõista Sinu kannatust. Sinu süda ei murdu, vaid on vapper, sest on koos Jeesusega. Sulnis Ema, ühenda mu hing Jeesusega, sest ainult siis pean vastu kõikidele raskustele ja katsumustele, ja ainult osaduses Jeesusega on mu ohvrid meelepärased Jumalale. Õrnim Ema, õpeta mulle sisemist elu. Ärgu kannatuse mõök mind kunagi murdku. Oo puhas Neitsi, vala julgust mu südamesse ja valva seda (Päevik, 915).

Memorare pühale Joosepile

Memorare pühale Joosepile on palve, mida püha Faustina kongregatsioon iga päev luges.

Pea meeles, oo Neitsi Maarja puhtaim abikaasa, minu armsaim eestkostja püha Joosep: kunagi pole kuulnud, et keegi, kes ruttab Sinu kaitse alla ja anub Sinult abi, jääks ilma lohutuset. Sellest usaldusest sütitatud, tulen Sinu juurde ja pühendun Sulle kogu oma hingega. Ära heida kõrvale minu palvet, Lunastaja maapealne isa, vaid võta seda armulikult kuulda. Aamen.

Preestrite eest

Oo mu Jeesus, palun Sind terve Kiriku eest: anna talle armastust ja oma Vaimu valgust, anna väge preestrite sõnadele, et kalestunud südamed parandaksid meelt ja pöördusid tagasi Sinu juurde, Issand. Issand, anna meile pühasid preestrid, hoia Sina ise neid pühaduses. Oo Jumalik ja Pühim Preester, saatku Sinu halastuse vägi neid kõikjal ning hoidku neid Saatana püünistest ja võrkudest, mida pidevalt preestrite hingede kohale seatakse. Oo Issand, Sinu halastuse vägi purustagu ja tehku põrmuks kõik, mis võiks varjutada preestrite pühadust, sest Sina suudad kõike (Päevik, 1052).

Kannatuste ajal

Oo, kui kannatav hing vaid teaks, kuidas Jumal teda armastab, siis sureks ta rõõmust ja ülemäärasest õnnest! Ühel päeval saame teada, mis on kannatuse väärtus, aga siis ei ole me enam võimelised kannatama. Käesolev hetk kuulub meile (Päevik, 963).

Jeesus, ära jäta mind üksi kannatuses. Sina, Issand, tead, kui nõrk ma olen, olen viletsuse kuristik, olen tühisus ise. Mis on siis üllatavat selles, et ma kukun, kui jätd mu üksi? Olen lapsuke, Issand, ma ei oska end valitseda. Kuid vaatamata hüljatusele ma usaldan ja hoolimata oma tundest ma usaldan, ja muutun tervenisti usalduseks – sageli vastupidiselt sellele, mida ma tunnen. Ära vähenda mu kannatusi, anna mulle vaid jõudu nende talumiseks. Tee minuga, mida Sa tahad, Issand. Anna mulle vaid armu, et suudaksin Sind armastada alati ja igas olukorras. Issand, ära võta minult kibeduse karikat, anna mulle vaid jõudu, et suudaksin selle tühjaks juua (Päevik, 1489).

Hea surma eest

Oo mu Jeesus, olgu mu pagenduse viimased päevad täielikult kooskõlas Sinu pühima tahtega. Ma ühendan oma kannatused, kibeduse ja surmaheitluse Sinu püha Kannatusega ja ohverdan end terve maailma eest, et paluda

külluslikku Jumala halastust hingedele, ja eriti hingedele, kes on meie kodudes. Usaldan end kindlalt ja allun täielikult Sinu pühale tahtele, mis on halastus ise. Sinu halastus on viimsel tunnil minu jaoks kõik (Päevik, 1574).

Armumees eest olla halastav teiste vastu

Nii palju kordi kui ma hingan, nii palju kordi kui mu süda tuksub rinnus, nii palju kordi kui veri voolab läbi mu keha, nii palju tuhandeid kordi tahan ülistada Sinu halastust, oo Pühim Kolmainus.

Tahan täielikult muutuda Sinu halastuseks ja olla Sinu elav peegeldus. Oo Issand, mingu see Jumala suurim omadus, Tema piiritu halastus, läbi minu südame ja hinge ligimeste peale.

Aita mind, oo Issand, et mu silmad oleksid halastavad, et ma kunagi ei kahtlustaks ega mõistaks kohut välise põhjal, vaid otsiksin seda, mis on kaunist ligimeste hinges ja aitaksin neid.

Aita mind, et mu kõrvad oleksid halastavad, et ma vastaksin ligimeste vajadustele, et ma ei oleks kurt nende valule ja palvetele.

Aita mind, Issand, et mu keel oleks halastav, et ma kunagi ei räägiks ligimestest halvasti, vaid et mul oleks igaühe jaoks lohutuse ja andestuse sõnad.

Aita mind, Issand, et mu käed oleksid halastavad ja täis häid tegusid, et võiksin teha ligimesele ainult head, võtta enda peale raskemad ja vaevarikamad tööd.

Aita mind, et mu jalad oleksid halastavad, et ma kiirustaksin alati ligimest aitama, ületades oma isikliku tüdimuse ja väsimuse. Minu tõeline puhkus on ligimese teenimine.

Aita mind, Issand, et mu süda oleks halastav, et võiksin kaasa tunda ligimese kõikidele kannatustele. Ma ei keela oma südant kellelegi. Suhtlen siiralt ka nendega, kellest tean, et nad hakkavad mu headust ära kasutama, ja ise varjan end Jeesuse halastavaimas Südames. Enda kannatusi talun ma vaikides. Puhaku Sinu halastus minus, oo mu Issand. (...) Oo mu Jeesus, muuda mind Iseendaks, sest Sina suudad kõike (Päevik, 163).

SAAGEM JUMALA HALASTUSE APOSTLITEKS!

Kõik kristlased on kutsutud olema apostlid ning levitama Jumala armastust ja halastust üle kogu maailma, alustades iseenda südamest ja sealt, kus nad elavad, töötavad või tegutsevad. Aidakem Issandat Jeesust ja saagem Jumala halastuse apostliteks. Sõna „halastus“ tuleb ladinakeelsest sõnast *misericordia*, mis omakorda koosneb kolmest sõnast: *miseris* – õnnetu, *cor* – süda, *dare* – andma.

Nõnda siis on Jumala halastuse apostel see, kes toob õnnetule Jumala halastust. Ta on valmis andma oma südame suuremeelselt kõigile, kes ükskõik millist kehalist või hingelist puudust kannatavad. Kahjuks on maailm, milles me elame, tõesti täis õnnetuid inimesi. On väga kurb, et paljud neist ei saa üldse arugi, kui väga nad vajavad Jumala halastust. Teised on langenud nii kohutavasse hädasse, eriti surmapatu tõttu, et on täielikult kaotanud igasuguse lootuse. Seega on palju teha ning Issand Jeesus tahab, et oleksime Jumala halastuse tööriistad Tema kätes. Laskem siis oma südames tärgata sügaval usaldusel Jumala vastu ning lubagem, et võiksime olla Jumala halastuse kanalid teiste jaoks.

Saagem tõelisteks Jumala halastuse apostliteks!

Tagakaanel:
foto püha õde Faustina pildist
kongregatsiooni kabelis Varssavis,
Żytnia tänaval
Foto: kongregatsiooni arhiiv

Püha Faustina Kowalska
1905-1938